

DOMOVINA

Upravništvo »Domovine« v Ljubljani — Knafljeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« — Knafljeva ulica št. 5/II,
telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9 din, polletno 18 din,
celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno
12 din, polletno 24 din, celoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar.
Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.71L

Koristi grozdne akcije za vinogradništvo

Ob priliki treznostnega tedna so prišle prve pobude za to, naj se pomaga našemu vinogradništvu in treznosti misli z organizacijo grozdnega tedna ob trgatvi. Propaganda za grozdje pa naj bi pomagala propadajočemu našemu vinogradniku, da bo prodal svoj pridelek deloma že v jeseni. Zanimivo je, da so prav letos začeli podobno propagando v drugih delih naše države, pa tudi po drugih državah in da postaja sveže grozdje nekaka moda. Pri nas je vzela stvar v roke organizacija naših gospodinj in že samo to dejstvo kaže, da je stvar na pravi poti. Vendar pa je skoraj gotovo, da je naša propaganda za uživanje svežega grozdja le delna rešitev celotnega vprašanja našega vinogradništva in, če hočete, še z njim tesno povezanega vprašanja treznosti. Zanimivo pa je, da je mogoče zamisliti tudi celotno rešitev tega vprašanja, ki bo pomenila v higienskem, posebno pa še v narodno gospodarskem pogledu neprecenljivo vrednost. Treba je namreč najti neposredno grozdju, svežemu in konzerviranemu, zadostnih potrošnikov.

Zanimiv zgled najdemo v Ameriki, v Združenih državah, kjer se je silno vinorodna Kalifornija znašla nenadoma ob uvedbi prohibicije (prepovedi alkoholnih pijač) pred težkim gospodarskim vprašanjem. To vprašanje je rešila nova industrija. Svež in nepokipel mošt so zgotovili v gosto tekočino, ki je bila primerna potem za potrošnjo v najrazličnejših oblikah. Zanimivo je, da so računski pokazali, da so bili industrijski stroški še nekoliko manjši kot so prihranili pri prevoznih stroških zelo razširjenega grozdovega soka. Naši stari »Amerikanci« pa se bodo spominjali, da je bilo v Ameriki že davno pred prohibicijo zelo razširjeno in priljubljeno pripravljeno tako imenovanega jelly-a (želija) iz presnega grozdja in da se je ta konzerva uživala v velikih množinah. Znani so tudi napori Francije, kako pomagati vinogradništvu predvsem v onih krajih, kjer raste predvsem slabše vrste trta. Znano je, da je konjak, ki ga razpošiljajo po vsem svetu, proizvod iz grozdja, ki bi dal neužitno vino, mnogo slabše nego cviček. Vinogradniki pokrajine Cognac oddajajo ves svoj grozdni pridelek industrijskim podjetjem. Tako vnovčujejo svoj pridelek takoj po trgatvi, medtem ko industrija potem pušča dozorevati konjak do 20 let, za kar je treba seveda ogromne investicije, ki je posameznik ne premore. V nekih jugovzhodnih predelih Francije je našla industrija drugo zanimivo rešitev. Nepokipel mošt, tudi slabših kakovosti, zgoščujejo toliko časa, da se izkristalizira tako imenovani grozdni med, ki ga potem kot sladko konzervo razpošiljajo na trg in je zelo priljubljen, ker ga je moči uporabiti v kuhinji na sto načinov, pa tudi v slaščičarski obrti se ga mnogo porabi.

Če se oziramo na te in podobne primere, bomo takoj uvideli, da bi se dalo tudi naše vinarstvo na različne načine rešiti sedanje krize, ki je pričakovati, da se bo v bodoče še stopnjevala. Propaganda za potrošnjo grozdja, dokler se omejuje le na potrošnjo svežega grozdja, je enostranska, ker prihaja v poštev le tako imenovano namizno grozdje, t. j. grozdje boljše kakovosti. Razumljivo je,

da bo na ta način kvaliteta naših vin še bolj padla. Prav zavoljo tega bi bilo zanimivo najti novih potrošnikov, to pa predvsem za slabše grozdne kakovosti. Taka akcija bi sedanjo akcijo samo izpopolnila.

Naše gospodinjje naj poskusijo same pripraviti grozdne konzerve za domačo potrebo, kakor to delajo iz dražjih vrst sadja. Poizkusi so pokazali, da se dajo pripraviti konzerve na silno priprost način in da so zelo finega okusa, in duha, tudi iz slabih vrst grozdja. Saj imajo prav slabše vrste grozdja svoje specifične arome, čeprav nekoliko manj sladkorja. Grozdje se pretlači in goščo izpari, da dobimo že za oko prijetno želatinasto obliko, ki se ji da po potrebi sladkorja. Take konzerve bi se dale pripravljati za eksport

v severne države, kjer grozdje ne raste in tudi sadja ne pridelujejo za lastno porabo. V tako industrijo ne bi bilo treba vlagati v lekaptala, ker bi bilo izdelovanje čisto enostavno. Višje vredne konzerve pa bi proizvajali tako, da bi se izparivanje vršilo pod zmanjšanim tlakom in torej nižjih temperaturah, kar bi imelo za posledico, da bi se tudi visokovredne dušične in vitaminozne snovi ohranile nerazkrojene, s čimer bi ohranili konzervam vso hranilno vrednost grozdja. Tudi take naprave ne bi mnogo stale. — Čemu tudi plačevati v tujino velike vsote za malovredne sirupe, ki jih lekarne mnogo potrošijo. Industrija grozdnih konzerv bi lahko pokrila tudi to domačo potrebo, poleg tega pa producirala tudi industrijski špirit iz tropin, ki vsebujejo še vedno mnogo sladkorja, pa tudi dišav.

V tej smeri bi bilo vsekakor mogoče najti že z majhnim denarjem rešitev silno važnega našega narodnega gospodarskega problema, ki bi lahko dajal našemu gospodarstvu čedne dohodke.

Zavarovanje nadarbinskih poslopij

Od prizadetih župljanov smo prejeli sledeči zelo važen dopis:

Po zakonskih predpisih so dolžni župljani vsake župnije skrbeti za popravilo cerkvenih in nadarbinskih (župnijskih) poslopij. Že tekoča popravila stanejo mnogo župljana, naravnost obupne pa so posledice požara, ki uniči nadarbinsko poslopje. Konkurenčni odbor prizadete občine se sestane in odredi postavitev novega poslopja ter najame posojilo, ki ga morajo župljani potem več let vračati.

Vsak razumen in uvideven gospodar se zavaruje za primer požarne nesreče za primeren znesek, ki mu omogoči brez hudih žrtev zopetno pozidanje pogorelega poslopja. Sodili bi, da so tudi nadarbinska poslopja dovolj zavarovana, da se tako zmanjšajo datjave župljanov za primer požarne nesreče. Da temu ni tako, smo se že opetovano pričeli. Zadnji teden pa sa je spet zgodila podobna reč. V Starem trgu pri Slovenjgrašču je pogorelo veliko nadarbinsko gospodarsko poslopje, ki bi stalo danes postavljeno po naročilu »Slovenčevega« dopisnika najmanj pol milijona dinarjev. Zavarovano

pa je bilo — komaj za dobro desetino tega zneska. Tako preniko zavarovanje javnega poslopja je vse obsojno vredno. Za male dinarje letne zavarovalnine bi bili župljanom prihranjeni lepi tisočaki.

Nastane vprašanje, kdo je kriv te nemarnosti in kako bi se mogli župljani vseh naših župnij učinkovito obvarovati sličnih iznenadenj, kakor so ga doživeli te dni njihovi starotrški tovariši. Krivdo za preniko zavarovanje delijo v večini primerov kar trije: župnik, cerkveni ključarji in konkurenčni odbor. Župnik je samo vsakokratni uživalec nadarbine in nima koristi od visoke zavarovalne vsote, temveč celo škodo, ker mora plačevati iz svojega višje premije. Dolžnost cerkvenih ključarjev in zlasti konkurenčnega odbora pa je, da pazi tudi na to zadevo, ker bi se znala še nadaljnja nemarnost hitro in bridko na njih maščevati. Zato naj vsak župljan pobara te svoje zastopnike, kako je z zavarovanjem nadarbinskih poslopij. Če vidi, da ni v redu, naj takoj zahteva popravilo požarne police, v primeru odklonitve se pa lahko pritoži na sresko načelstvo.

Prosta žganjekuha kviri narodovo zdravje

Na podlagi zakonskih določil o prosti žganjekuhi kuhajo kmetje žganje sami. Zakon pozna sicer sledeči omejitvi: Producent alkoholnih surovin — pri nas pride v poštev izključno le sadje — sme kuhati žganje le iz doma pridelane surovine, nadalje sme žganje rabiti le za lastno porabo. Ta zakon se pri nas izigrava, in sicer na ta način, da producent žganje prodaja in seveda z uspehom, ker ga nudi posamičnim odjemalcem mnogo ceneje nego ga morejo nuditi za točenje alkoholnih pijač obdavčeni upravičen-

ci, nadalje s tem, da kmet ne uporablja le doma pridelanih surovin, katerih je primeroma malo, nego kupuje uvožene surovine in iz njih kuha žganje. Pred vojno je v ta namen služilo uvoženo brinje, danes služijo temu namenu fige in rozine. Tako prodaja prosto kuhanega žganja kakor kuhanje žganja iz surovin, ki niso pridelane doma, sta v tem primeru protizakonita in bistveni vzrok širjenja alkoholizma po žganjepitju.

Vsaka kontrola je dandanes brezpomembna in neuspešna, kajti nikdo ne prijavlja

nedovoljene žganjekuhe. Slednja se vrši na skrivaj. Od ljudi je nemogoče dobiti predmetnih podatkov, kar je pač naravno: niko noče ovajati soseda in si s tem nakopati sovraštva.

Stojimo pred sledečim vprašanjem: Dognano je, da se zakon o prosti žganjekuhi izgrava, to izigravanje zakona ima v posledici širjenje alkoholizma in njegovih opasnih učinkov ter prikrajševanje občine, banovine in države na zakonitih prispevkih trošarine. Na drugi strani je jasno, da se bo izigravanje zakona vršilo dalje vse tako dolgo, dokler ne bo nastopila učinkovita kontrola vse proizvodnje žganih pijač.

Ker zakona o prosti žganjekuhi ne bi bilo mogoče tako hitro spremeniti, bi se priporočalo za naše razmere, da se uvede kontrola proste žganjekuhe v obliki pečatenja kotlov. Na ta način bi se zakon niti najmanj ne kršil, ker bi producent po predhodni prijavi lahko kuhl žganje iz doma pridelanih surovin kakor dosedaj, s sigurnostjo pa bi se preprečilo kuhanje žganja iz uvoženih surovin in s tem poplava našega ljudstva s kuhanimi visokoodstotnimi žganimi pijačami.

Divje narode je alkohol v najkrajšem času iztrebil, a tudi nas uničuje, seveda nekoliko počasneje, a zato ne manj zanesljivo. Sam povzročujoč celo kopo bolezni, pripravljaj drugim pot, zmanjšuje odpornost posameznikov in rodu napram nalezljivim boleznim ter boleznim in okvaram sploh, zvišuje torej bolehnost in umrljivost, uničuje deco, zmanjšuje plodovitost, razplemenja in oslablja narod, moti mir in red, izpodkopa moč države, razjeda rodbinsko življenje, uničuje нравnost, zakrivlja nebroj zločinov in nesreč, ubija blagostanje in narodno bogastvo, spravljaj posameznike in cele rodbine v propast in pogubo ter dovaja in tira najširše sloje v bedo.

Tako piše »Zdravje«, list za poučevanje širokih plasti pouka potrebnega naroda. Prav piše! »Dobrota«, ki smo je dobili Slovenci z raztegnitvijo srbskih zakonskih predpisov o prosti žganjekuhi na vso državo, se kaže leto za letom v bolj pogubni obliki. Kakor vzame skrbna mati še tako ljubemu otroku nož iz rok, ker je odgovorna za otrokovo zdravje in življenje, pa naj se dete še tako dere, tako bo treba pritisniti na odgovorne činitelje, da se zavedo svojih dolžnosti do narodovega zdravja in čimprej omejijo na staro mero davka prosto žganjekuho.

Pa svetujejo nekateri visoke davke na domačo žganjekuho. Nič takega, saj je že dovolj sramote, da so poiskali kritje za izgube

lahkomiselnih denarnih zavodov v davkih na pijačo. Dvakratna nesreča za narod: ob denar je in še ob zdravje povrhu.

Važni dogodki

v notranji politiki

Skupščina razpuščena – volitve 11. decembra

V imenu Nj. Vel. kralja so kr. namestniki sklenili, da se narodna skupščina, izvoljena na dan 5. maja 1935 razpusti. Volitve narodnih poslancev za štiriletno skupščinsko dobo bodo v vsej državi v nedeljo 11. decembra 1938 po predpisih zakona o volitvah narodnih poslancev. Narodna skupščina, izvoljena na dan 11. decembra 1938, se sklicuje na izredno zasedanje na dan 19. januarja 1939.

Nove volitve bodo — piše »Slovenec« — po sedanjem volilnem zakonu, ki določa nosilce vsedržavne liste. Vlada je sicer napovedala nov volilni zakon ter ostale politične zakone, vendar jih ni izdala. Zaradi tega se bo med drugim z vsemi političnimi zakoni bavila nova narodna skupščina.

Razpuščena narodna skupščina je bila izvoljena pri volitvah dne 5. maja 1935. Za te volitve so bile postavljene štiri državne liste; njih nosilci so bili takratni predsednik vlade Bogoljub Jevtič, predsednik HSS dr. Vladimir Maček za združeno opozicijo, predsednik »Zbora« Dimitrije Ljotić in večkratni bivši minister Božidar Maksimović. Zavrženi sta bili državni kandidatni listi, ki sta jih vložila predsednik Jugoslovske narodne stranke Svetislav Hodžera in voditelj jugoslovskega socializma dr. Živko Topalović. Pri petomajskih volitvah je po uradni objavi dobila lista g. Jevtiča 1.746.982 glasov, lista dr. Mačka 1.076.345, lista Dimitrija Ljotića 24.088 in lista Bože Maksimovića 33.549 glasov. Ker listi Maksimovića in Ljotića nista dosegli v zakonu predpisanega količnika 50.000, sta ostali brez mandatov, ki so bili zato vsi razdeljeni med Jevtičevo in dr. Mačkovo listo. V dravski banovini je po uradni objavi volilo Jevtičevo listo 125.180 volilcev, dr. Mačkovo 22.220 Ljotičevo 2530 in Maksimovićevo 47. Volilna udeležba je znašala v dravski banovini

46.96 odstotkov in je bila najmanjša v državi. V vsej državi je glasovalo od 3.908.313 vpisanih volilcev 2.880.964, to je 73.72 odstotka.

Na Jevtičevi listi so bili izvoljeni 303 narodni poslanci, na dr. Mačkovi listi pa 67, vsega skupaj torej 370 poslancev. V dravski banovini je bilo izvoljenih 27 poslancev na Jevtičevi listi, dva pa na dr. Mačkovi, skupaj 29 poslancev.

Dva nova ministra

Še pred razpustom skupščine sta bila postavljena za ministra brez portfelja Svetislav Hodžera, advokat in bivši narodni poslanec, za ministra za telesno vzgojo naroda Ante Maštrović, narodni poslanec.

Odgoditev senatnih sej

V imenu Nj. Vel. kralja so kr. namestniki sklenili, da se seje senata, sklicanega na redno zasedanje na dan 20. oktobra 1938 zaključijo in da se senat skliče na izredno zasedanje 16. januarja 1939.

Knjige Vodnikove družbe izidejo letos nepreklicno 20. novembra! Kdor jih želi še prejeti, pa se doslej še ni prijavil, mora to nemudoma storiti. Štiri zanimive in elegantno opremljene knjige za 20 din — kdo bi se jim odrekel?

Vsem direktnim članom Vodnikove družbe: Pisarna Vodnikove družbe je te dni razposlala položnico vsem onim direktnim članom, ki še niso obnovili članarine za letos. Prosimo torej vse te direktne člane, da takoj po prejemu položnice nakažejo za članarino in poštnino znesek din 27. Letošnje knjige pričemo razpošiljati 20. novembra t. l. Zato ne odlašajte z nakazilom, da ne ostanete brez letošnjih družbenih knjig.

VAŠKI APOSTOL 14

PO L. GANGHOFERJU PRIPREDIL R. R.

Ko je prišel do zidu in videl prizor na cesti, se ni dolgo pomišljal. Spustil se je čez zid in se zaril v kopico pretepačev. »Ali ne boste mirovali, pobalini! Mirujte! Tako!«

Župnikove besede so zalegle in klobčič se je razlezel. Nekateri fantje so imeli krvave obraze, drugi so bili brez klobukov, nekateri so se šepajoč z raztrgano obleko umikali, da jih ne bi kdo videl. Vsi so se hoteli kar razgubiti, samo Peter je obležal na bojnem polju. Teško je sopal. Suknjič je visel v cunjah z njega, bil je bled in ves krvav okoli ust in za ušesom, njegove oči pa so strmele v tla kakor oči preganjane živali. V skrbeh ga je gledal župnik, in moral je takoj uganiti: Peter ni krivec!

»Kdo je začel?« je ostro vprašal gospod Felicijan. Vsi so molčali. »Kdo je začel?«

»Peter!« se je oglasil Jeznikov Miha in tucet drugih je ponovilo za njim »Peter! Peter!«

Župnikov obraz je zagorel. »To ni res! Kdo je začel?« Sivolasi kmetič, ki je med sejo dejal, da zaradi petih kovačev ni vredno poditi dveh žensk iz hiše, je začel pripovedovati, kako se je vse spletlo. Tedaj se je menda umerjeni gospod Felicijan Horadam spet izpremenil v tistega trmoglavega gospoda Felicijana izpred tridesetih let. Njegova okrogla glava se je nagnila naprej in z donečim glasom je začel fantom tako odkrito pripovedovati svoje mnenje o njih, da so ga s plašni-

mi očmi gledali. Zdaj so imeli pridigo, ki jim je Peter ni maral povedati. Bila je taka pridiga, tako krepka, da gospod Felicijan že dolga leta ni imel takšne. In ker je bil že sredi zaleta, jim je povedal še tisto, kar jim je bil prav za prav namenil šele za prihodnjo nedeljo. Da je s »kriščanskega stališča« hud greh, s stališča zdrave »zastopnosti« pa neumnost, če kdo verjame v čarovnico, in da mora biti tisti, ki govori tako o stari Kajžarici in njeni hčeri prismojen ali pa brezmejno hudoben.

»Jej, jej, zlomka,« je pridušeno dejal neki fant, »danes pa govori kar s kolom!« In nekdo drug je dodal: »Tega si pa prav za prav ne bi smel dovoliti!« Tretji je dregnul s koločem Miho pod rebra: »Zdaj pokaži, da te ni sam jezik!« Miha, ki je kisló gledal vznemirjene fantje, pa se je samo poskusil nasmejati in je dejal: »Da, danes je pa kar preveč predrzen!«

Gospod Felicijan ni slišal teh sodb o svojem govoru. Menda pa je čutil odpor, ki so ga zbudile njegove besede. Toda to ga ni prav nič zmedlo. Nasprotno! Svoj govor je končal s tako krepkimi besedami, da bi marsikatera komaj ostala na zlati tehtnici. In amen njegove pridige se je glasil takole: »Tako, mulci nekrščanski, zdaj naj si pa vsakdo za uho zapiše to, kar sem vam povedal! Upam, da bo pomagalo. Marš, v cerkev!«

V molk, ki je nastal po teh besedah, je

trdo udaril surov in predrzen glas: »Hej, fantje! Ali si smemo na cesti dovoliti kaj takega? Saj smo že toliko odrasli...«

Gospodu Felicijanu je še bolj zagorel obraz. Dvignil se je na prste in zakričal: »Kdo je bil to?«

»Nikar! se tako ne napihuj, gospod župnik! V cerkvi lahko pridigate, kolikor vas je volja, na cesti pa je spet druga pravica. Na cesti župnik ne velja.«

Nastal je zmeden trušč. Fantje so vlekli z Jeznikovim Miho, ki je pokazal, da ga niso same besede, ženske pa so potegnile z župnikom. Le en sam je molčal —, Peter. Poskusil je napraviti korak proti župniku, toda kakor pijanec se je opotekel nazaj in se je moral nasloniti ob pokopališki zid, da ni padel.

Nad zidom pa se je z zmedenim obrazom pokazala kuharica Katra. V skrbeh za župnika je zavreščala: »Gospod župnik, gospod župnik, blagoslov...«

»Da, da, Katra, prav imaš!« je vzkliknil gospod Felicijan. Vsa njegova vnema, pa tudi vsa njegova jeza se je menda v trenutku poglegla. Mirno je še pogledal Jeznikovega hlapca in pokimal. »Tako torej, Miha! Seveda, prav tebi je najbolj potrebno!« Potem je dvignil roke, da bi pomiril razburjene ženske. »Pustimo vse, kakor je! Pojdimo rajši v cerkev in se pomenimo z bogom! Pojdite ljudje, začeli bomo! Peter, tudi ti pojdi! V cerkvi je tvoj dom in tam si varen!« Gospod Felicijan si je popravil talar in po lužah odšel proti cerkvenim vratom. Kopica klepetajočih žensk jo je vdrla za njim, fantje pa so z Miho na čelu zavili proti gostilni. Peter, ki je bled kakor stena, slonel ob cerkvenem zidu, je iztegnil roko, kakor bi jo bil hotel podati

Povrnitev škode političnim preganjancem

Ministrski svet je na predlog notranjega in pravosodnega ministra predpisal uredbo z zakonsko močjo o povrnitvi premissljene škode iz političnih nagibov z uničevanjem, poškodovanjem, požigom ali ropom tujega premoženja.

Iz te za naše slovenske razmere sicer ne nanašajoče se odredbe priobčujemo najvažnejše določbe.

Vsakdo, ki s premissljeno izvršeno škodo iz političnih nagibov z uničevanjem, požigom ali ropom njegovega premoženja to škodo utрпи, sme zahtevati povrnitev od one občine, v kateri je bilo izvršeno kazensko dejanje. Zahtevke za povrnitev škode proti občini, za katero velja zakon o občinah, se ustvarja s tožbo na pristojne upravne oblasti prve stopnje.

Pravica do zahtevka za povrnitev škode s tožbo zastara po tej uredbi v teku dveh mesecev od dneva izvršenega dejanja. V roku enega meseca od dneva pravomočnega odloka o obsodbi za povračilo škode je občina dolžna razdeliti povračilo posamezno na vse davčne obvezance dotične občine po njihovi zadolžitvi z neposrednimi davki v tej občini, in sicer po njihovi davčni moči prejšnjega leta. Od njih bo v nadaljnjem roku enega meseca izterjala naplačilo in ga izplačala oškodovancem. Če občina v določenem roku ne izvrši razdelitve, bo razdelitev in naplačilo izvršila davčna uprava. Ako se izsledí ali ujame povzročitelj škode, bo obsojena občina za izplačano vsoto zahtevala povračilo in stroške od povzročitelja po redni sodni poti. Naplačilo povračila od povzročitelja se bo vrnilo davčnim obvezancem občine, od katerih je bila zaradi izplačila oškodovancu vsota izterjana v istem iznosu, ki so ga vplačali. Če so uničene, poškodovane, požgane ali oropane stvari, ki so bile zavarovane, odgovarja občina oškodovancu samo za razliko med zneskom ugotovljene škode in izplačane zavarovalnine. Ako bi se v kateri občini ponovila dejanja poškodovanja tujega premoženja premissljeno ali pa, ako bi se v zvezi s tem ponovila kakšna težja dejanja, zvezana z življenjsko nevarnostjo iz političnih nagibov, se mora po odloku bana oziroma notranjega ministra začasno poslati v dotično ob-

čino potrebno število varnostnih organov zaradi zaščite pred gospodarskimi motujami premoženjske in osebne varnosti. Odposani varnostni organi bodo ostali v dotični občini tako dolgo, dokler bo potrebno. Stroške za varnostne organe in njih vzdrževanje bo nosila občina, v katero bodo poslani. Odlok o odpošiljavi varnostnih organov po prejšnjem odstavku, o času, kako dolgo bodo ostali tam, kakor tudi o višini stroškov za vzdrževanje, ki padejo na občino, daje po svobodni ocenitvi za vse kmečke občine ban.

Politični pregled

Na Češkoslovaškem so se v preteklem tednu dogodile zopet velike spremembe. S hitrimi koraki dobiva češkoslovaška država nov zunanjepolitični in notranjepolitični obraz.

Glavni dogodek v tem okviru je bil

odstop predsednika Beneša,

ki je bil na zunaj zagovornik najbolj tesnega prijateljstva s Francijo in posredno po nji tudi s sovjetsko Rusijo. Nova češkoslovaška država pa bo morala iskati zaslombe pri nemški sosed, ki je okrog in okrog obkrožuje, in pri Poljaki, ki so mogoče slovanski sosed. Morala bo napraviti križ čez vso prošlost. Dr. Beneš se je odpeljal v Švico.

Nemške čete so zasedle ozemlje,

ki jim je bilo prisojeno. Zasedli so do 10. oktobra, ves teden, kar ono ozemlje, koder prebiva več kakor polovica Nemcev in to na podlagi ljudskega štetja v stari Avstriji leta 1910. Tako so sklenile velesile. Sklep je bil za Čeha novo razočaranje, ker pride na ta način pod Nemčijo poleg Nemcev tudi okrog 800.000 Čehov. Poleg tega padejo v Nemčijo najbogatejši kraji bivše češkoslovaške države, premogovniki, železni rudniki, tekstilna in steklarska industrija. Češka bo sedaj kar čez noč postala poljedelska država. Plebiscita, ki bi tudi še moral ponekod biti, ni bilo, ker se je nova praška vlada z nemško vlado tako sporazumela.

Poljaki so zasedli tješinsko ozemlje, kjer prebiva okroglo 350.000 ljudi, kjer so veliki premogovniki ter mogočna železarska industrija.

Svoje zahteve so prijavi tudi Madžari, ki zahtevajo vzdolž slovaške meje obsežen obmejni pas, ki ima tako veliko površino kot Slovenija in kjer prebiva okroglo 1 milijon 200.000 ljudi. V imenu praške vlade vodi pogajanja ministrski predsednik nove samoupravne slovaške vlade dr. Tiso.

Najnovejše zahteve ki so se pojavile, se tičejo Podkarpatske Rusije, kjer prebiva približno 700 tisoč Rusinov. Madžari bi jih radi pobasali ter potisnili svojo mejo na vrh Karpatov, koder teče poljska meja.

Madžarska in Poljska bi radi dobili skupne meje.

Toda po poročilih iz prestolnic velesil posnemamo, da so Madžari tudi tukaj imeli prevelike oči ni da ta njihov načrt ne bo uspel. Velesile ga odklanjajo. Podkarpatska Rusija bo ostala v mejah nove češkoslovaške države saj je poleg Slovakov dobila lastno narodno samoupravo.

Slovaki so se sporazumeli s Čehi

in s češko vlado ter so dobili nar. samoupravo, ki je tako obsežna, da bodo s Čehi imeli skupno samo vojsko in zunanjo politiko. Stavili so že svojo lastno vlado. Ako zunanji dogodki ne bodo ovirali razvoja, smemo pričakovati, da se bo bivša češkoslovaška država sporazumno med vsemi prizadetimi narodi spremenila v zvezno državo treh samoupravnih narodov — Čehov, Slovakov in Rusinov.

Pri velesilah so bila ves teden obsežna posvetovanja glede rešitve španskega vprašanja in glede bodočega načina sodelovanja.

Anglija je odločno nastopila proti poljsko-madžarskim načrtom.

Angleška poslanika v Budimpešti in Varšavi sta izvršila demarše pri poljski in madžarski vladi ter sporočila, da Anglija pod nobenim pogojem ne bi mogla pristati na odcepitev Podkarpatske Rusije od Češkoslovaške. Obenem je angleška vlada izjavila, da je angleško jamstvo za češkoslovaške meje že stopilo v veljavo ter da bi se morala najodločneje upreti vsakemu nasilnemu poskusu v tej smeri. Istočasno sta tudi Nemčija in Italija nujno nasvetovali madžarski vladi, naj svojih zahtev napram CSR ne pretirava in naj se ne

župniku. Zastokal je, zaprl oči. Nato mu je roka omahnila. Zamajal se je in v ustnem kotu se mu je pokazalo nekaj kapljic krvi, ki so mu zlezle po bradi. Potem se je brez glasu zgrudil, se zavalil po snegu in tako obležal.

Nihče se ni zmenil zanj. Samo nekaj šolarčkov je plašno strmelo vanj. »Glej!« je vzkliknil petleten otrok in pokazal kri, ki je curljala Petru iz boka in topila mokri sneg. »Zdaj bo pa krščanska ljubezen morala umreti!« je dejal deček s strašno pametnim, skoraj starčevskim obrazom »Prav tako kakor naša junica, ki jo je bik pobodel.«

Dekletce je počenilo v sneg in pogledalo Petru v brezbarvni obraz. »Ali misliš, Pepček, da je že mrtev?«

»Seveda! Nič več ne diha!«

Tedaj je dekletce zagledalo na cesti dve ženski, ki sta hiteli proti cerkvi, da ne bi zamudili blagoslova: Kajžarico in Liziko. »Kajžarica gre! Ta bo začarala Petra, da bo spet živ!« Kakor bi jo bil gnal strah, ki ga sama ni prav razumela, je deklica stekla proti Kajžarici. »Kajžarica!« Drhte se ie otrok prijel starke za krilo.

Začuden je botra Nana pogledala dekletce. Da so otroci prihajali k njej, tega ni bila vajena. Navadno so celo bežali pred njo in se skrivali za žive meje, kadar so jo od daleč zagledali. Zato je deklico pobožala po glavi in jo vprašala:

»Kaj bi pa rada?«

»Prosim, Kajžarica, oživi češkega Petra!«

Tedaj je Lizika že zapazila Petra, ki je negibno ležal v snegu. »Jezus, Marija,« je pridušeno vzkliknila, na smrt prestrašena. Začela je teči, se vrgla pred Petrom na ko-

lena in zakričala kakor iz uma: »Mama, mama, mama!«

Ko je Kajžarica prišepala bliže, je Lizika že dvignila glavo nezavestnega Petra in jo položila v svoje naročje. Nato sta se začeli obe truditi, da bi dvignili Petrovo težko telo. Kajžarica ga je začela drgniti s snegom po obrazu, potem pa je potipala, kako mu utripa srce. Razbijalo je kakor kladivo. »Živi! Živi!« je vzkliknila. »Vstani, otrok, in pojdi hitro po ljudi! Domov ga moramo spraviti!«

Lizika je pohitela do najbližje hiše. Tedaj je zagledala na cesti mladega Gozdnika. Iztegnila je roke, pridušeno poklicala njegovo ime in se obrnila proti njemu.

Tega nemega klica Janez ni slišal. Gledal je v tla in se počasi bližal, kakor človek, ki čuti v vseh udih utrujenost po težavnem delu. Tako ga je utrudilo čakanje na Julko. In tako je bil zaverovan v svoje misli, da se je zdrznil in debelo pogledal, ko ga je Lizika prišla za roko. Menda ni razumel tega, kar je jecljala. Videl je samo njen obraz, ki je bil od strahu čisto zmeden. Šele Kajžaričin glas ga je prav zbudil iz otopelega gledanja.

»Gozdnik!« je zaklicala starka. »Gozdnik, za božjo voljo, pridi sem!«

Potem je zagledal Petrovo glavo, ki jo je bila Kajžarica dvignila. Ne da bi bil izpuštil Lizikino roko, je začel Janez teči in je dekletce potegnil za sabo.

»Gozdnik, glej! Tvojega Petra so skoraj ubili!«

Janez je potreboval samo trenutek, da se je otresel vsega strahu. Ni stokal. Takoj je

vedel, kaj je treba storiti. »Najprej mora domov!« je odločil. Enega izmed otrok je poslal po doktorja, ki naj bi takoj prišel v Gozdnikovo hišo. Potem je sam skočil k sosedu in privlekel od ondod sani.

Težavno delo se je začelo, ko je bilo treba dvigniti negibnega orjaka na sani. Vsi trije so pomagali. Janez in Lizika sta se prišla za roke in jih položila pod Petrov hrbet. Potem sta ga dvignila.

»Hvala Bogu!« so se vsi trije oddahnili, ko je bil Peter na saneh.

Da mu ne bi glava ležala na trdem lesu, je dala Lizika svojo težko volneno ruto, Janez pa svoj jopič. Oboje so zvilili in položili Petru pod zglavje. In da mu roke ne bi omahnile v sneg, sta ga Lizika in botra Nana prijeli žanje. Janez je začel vleči sani. Po mokrem snegu so se le počasi in s težavo pomikale dalje. Vsi so molčali, toda njihov sprevod le ni bil »tiha procesija.« Začeli so namreč zvoniti zvonovi, vsi trije, ker je prečastiti gospod Felicijan Horadam prav tedaj blagoslavljal svoje »otroke v Kristusu.« Lizika in Nana, ki sta šli ob saneh, sta neprestano opazovali Petrov obraz. Janez pa je menda imel poleg skrbi za ranjenega apostola še druge. Lizika je dala svojo volneno ruto za Petra in veter se je zaganjal v tanko platno njene obleke, da se je zdaj napihovala kakor jadra, zdaj spet priklopala k drobnemu dekletovemu telesu. Njene gole roke so začele v vetru rdeti od mraza. »Lizika, ali te nič ne zebe?«

Odkimala je.

Ko so sani izginile za vogalom, so otroci še zmerom stali za zidom in gledali krvave madeže v snegu. Potem je iz gostilne prite-

spušča v nikake pustolovščine, ker bi ji Rim in Berlin v sedanjem mednarodnem položaju ne mogla nuditi nikake podpore.

Nove homatije v Bulgariji.

Na načelnika glavnega generalnega štaba generala Pejeva je bil izvršen pred vojnim ministrstvom atentat. General Pejev je obležal mrtev, atentator pa je izvršil samomor. Atentator je bil rezervni oficir. V Sofiji se je vest o atentatu na generala Pejeva razširila z bliskovito naglico. Na vse prebivalstvo je napravila globok vtis. Kralj Boris, ki se je mudil že nekaj dni v svoji letni prestolnici v Varni, je bil o atentatu takoj obveščen in je s posebnim vlakom takoj odpotoval v Sofijo. Atentat je izzval veliko pozornost tako v opozicijskih kakor v vladnih krogih. Opozicijski voditelji so bili presepenčeni, ugotavljajo pa, da je atentat nedvomno v zvezi s splošnim položajem v Bulgariji. Pri tem menijo, da bi bilo treba čim prej dati državi novo ustavo ter obnoviti parlament, na katerega naj bi se vlada opirala in ki naj bi mu bila tudi odgovorna. Ti krogi menijo, da je nastopil sedaj tudi čas za to, da bi Bolgarija v svoji zunanji politiki načela probleme svojih manjšin v sosednih državah.

Gospodarstvo

Razdelitev kredita za ceste v Sloveniji

Nekatera cestna dela v okviru vsote 209 milijonov dinarjev, ki nam je odmerjena za dravsko banovino iz dvemilijardnega posojila za javna dela, so že razpisana in so delno tudi že licitacije uspele. Razpisane, oziroma so licitacije že bile za cestna dela: Jeprca—Labore—Kranj—Naklo, in Maribor—Pesnica v skupni proračunski vsoti 28.087.725 din.

Skupni program za cestna dela v naslednjih treh letih obsega v Sloveniji predvsem tele cestne zveze, oziroma modernizacije obstoječih državnih cest:

Ljubljana — Jeprca — Labore — Kranj — Naklo—Jesenice, približna vsota 30 milij. din.

Maribor—St. Ilj, približno 4 milij. din.

Maribor—Slov. Bistrica, približno 30 milijonov din.

Celje—Zalec in Celje—Višnja vas, približno 30 milij. din.

kel orožnik, si naravnal čelado in si zategnil pas sable. Otroci so hoteli pobegniti, toda velel jim je, naj ostanejo. Drhte so ga ubogali.

Z namršeni obrvmi, strokovnjaškim pogledom in vso vestnostjo si je začel orožnik ogledovati bojno polje. »Aha, tu imamo že corpus delicti!« Z mrzlično naglico je začel zbirati kose lesa po tleh in jih zlagati na kupček. Dobil je stolovo naslonilo, sedež, klobuk in tri zlomljene stolove noge. »Brez stola seveda pri nas ne more iti!« je modroval sam pri sebi.

Z metrom, ki ga je vzel iz žepa, je izmeril krvave sledove v snegu in dolžine vseh odtiskov nog, ki jih je še dobil. Potem je začel s strogim glasom sam izpraševati otroke, in kar je od njih zvedel, je zapisal vestno v svoj beležnik.

VIII.

Pred vrati Gozdnikove hiše, kjer je solnce že izlivalo velike temne madeže iz snega, sta sedeli na klopi Kajžarica in Lizika. Čakali sta in prisluškovali. Pri Petru v čumnati je bil namreč zdravnik.

Potem sta zaslišali korake. Obe sta vstali kakor na ukaz. Janez je stopil skozi vrata, ves bled. V eni roki je držal vedro, polno okrvavljene vode, v drugi pa Lizikino ruto. »Tu imaš ruto! Doktor me je potreboval. Drugače bi ti jo bil že davno prinesel. Ali te ni preveč zeblo?«

Lizika je odkimala in se hitro ogrnila, mati pa je takoj vprašala:

»Kako je s Petrom?«

»Doktor pravi, da se bo izmazal!« Janez je z ruto krvavo vodo iz vedra in natočil so-

Ljubljana—Domžale, približno 25 mil. din. Ljubljana—Novo mesto in Ljubljana—Sušak, približno 70 milij. din.

Ljubljana—Planina—italijanska meja, približno 10 milij. din.

Državne ceste skozi mesta, približno 10 milij. dinarjev.

Razmere na lesnem trgu

Ko se je priključila Avstrija k Nemčiji, je vse govorilo, da se bo zdaj dvignil naš lesni izvoz v Italijo in Madžarsko. To upanje se ni uresničilo. Italijanski izvoz se je sicer dvignil, zaradi težav s plačili izvoza pa se je ustavil. Madžarska pa še vedno odlašala z uvozom lesa. Edino v Anglijo se je izvoz res dvignil, sedaj pa je popolnoma zastal, da imajo naši ljudje veliko škodo, ker jim je ostal pripravljen les.

Se vedno je Rusija tista, ki odloča na lesnem trgu. Če gre Rusija v Londonu s cenami navzdol, potem občuti to naš zadnji prevoznik lesa.

Sedaj je Rusija znižala izvozne lesne količine in položaj se je nekoliko zboljšal. Nemčija je res kupovala pri nas mnogo lesa, toda samo les, ki ga je potrebovala za vojsko. Ves mehki les pa je kupovala le v Rusiji in ne pri nas.

Razveseljivo pa je, da se je povečal odjem lesa na domačem trgu, kar dokazuje, da so se gospodarske razmere pri nas zboljšale. O resničnem zboljšanju razmer na lesnem trgu samem še ne moremo govoriti, kar najbolj dokazuje to, da še vedno stoji 20 odstotkov lesnih obratov.

Tedenski tržni pregled

GOVED IN SVINJE. Na sejnih zadnjega tedna se je trgovala živina za kg žive teže: V Ljubljani voli od 3,75 do 5,75, krave od 2,25 do 5,75, teleta od 6 do 7,50, prašiči pršutarji pa po 6 din. — V Ptujju voli od 3,75 do 5, telice od 4 do 5, krave od 4 do 4,25, teleta od 6 do 8, prašiči špeharji od 8 do 8,50, pršutarji pa po 7,50 din. 6 do 12 tednov stari prasci so bili po 90 do 160 din za rilec.

KRMA se trguje za metrski stot: V Ljubljani seno po 80 do 100, slama po 40 do 60 din. — V Mariboru seno po 75, slama po 40 din. — V Krškem seno od 60 do 100, slama od 40 do 50 din.

KROMPIR so prodajali v Ljubljani po 80 do 90, v Krškem po 100, v Mariboru pa po 110 din metrski stot. Ljubljanska borza za

blago javlja po 80 din za metrski stot pri vagonskih množinah.

MED. V Ljubljani se je čisti med trgoval po 20 din za kg.

SADJE. Sadna trgovina je v preteklem tednu, kakor poročajo uradno iz Maribora, zaradi pomiritev političnih razmer zopet oživela. Trgovci plačujejo za sadje: za mešano blago 2 din, za kanade 2,20 din ter za boljše vrste 2,50 din za kg. Ker je nastopil čas za izvoz srbskih budimk, bo sadna trgovina v mariborskem okraju precej trpela in se ne more tako razvijati, kot se je v začetku sadne sezone. Po izjavah raznih trgovcev bo inozemstvo kupovalo budimke ceneje kot naše slovensko sadje. Cena za budimke bo znašala približno 22 mark franko jugomeja. Ker je naše sadje po kakovosti dobro ni boljše kot budimka in je v trpežnosti skoraj enako vredno budimkam, bo inozemstvo še vedno rado kupovalo naše sadje, čeprav bo cena višja kot za budimke. Upati je, da se bodo cene poznim zimskim jabolkam držale od 2,50 do 3 din. Seveda bo to odvisno od tečaja nemške marke ter od odobrenega kontingenta za izvoz naših jabolk. Grozdje prodajajo po 3 do 5 din za kg. Kakovost grozdja je glede množine sladkorja enaka lanskemu, dočim je glede zdravja in lepote zadovoljiva.

HMELJ. Pretekli teden je povpraševanje po hmelju spet oživelo in so številni kupci nakupili nekaj blaga po 28 do 30 din za kg. Povpraševanje traja tudi ta teden dalje, vendar pa je preostalih dobrih 500 metrskih stotov v čvrstih rokah.

Sejmi

16. oktobra: Kočevje, Sv. Filip v Veračah, Rateče;

17. oktobra: Loka pri Zidanem mostu, Pristava (Sv. Ema);

18. oktobra: Guštanj, Lukovica, Podsreda, Mozirje, Trbovlje, Vojnik;

20. oktobra: Crensovci;

21. oktobra: Celje, Cerklje pri Kranju, Lesce, Mala Nedelja, Sevnica ob Savi, Sv. Peter pod Sv. gorami, Ziri, Žubina, Črna pri Prevaljah;

22. oktobra: Dramlje.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (s pristeto premijo):

1 holandski goldinar za 23,80 do 23,94 din;

1 nemško marko za 17,50 do 17,60 din;

vo. »Nekdo ga je dregnil z nožem v hrbet.« Malo se je smehljajal. »Že pogosto sem se moral smejati njegovim jopičem, ki so tako debeli in trdi, kakor bi bili leseni. Ta jopič ga je zdaj rešil, pravi zdravnik. Samo v pljuča ga je malo zadela nož. Toda tak medvedji človek prenese precej. Doktor meni, da bo v štirinajstih dneh dober.« Janez je odnesel vedro v hišo. Na pragu je še pogledal nazaj, kakor bi hotel še nekaj povedati, pa je potem molče šel.

Z velikimi očmi je gledala Lizika za njim, nato pa je rekla materi:

»Videla boš, da se bo pozdravil. Če pravi Janez to, bo že res.«

Kajžarica je prikimala. Zdaj, ko se je njena skrb izpremenila v upanje, se je zbudila v njenem srcu jeza. »Vsi so v cerkvi in rožljajo z molki! In najbolj pobožno se drži tisti, ki ima krvav nož v žepu!« Grenko se je nasmehnila. »Zdaj pogledaj, kakšni so ljudje. Edinega, ki je še dober, hočejo zaklati!«

»No, mama!« je mirno odvrnila Lizika. »Dva takšna, kakor sta Janez in Peter odtehtata vse slabe.«

Spet je Kajžarica prikimala. »Najbrž naju je spet zagovarjal in je potem zaradi tega tekla kri. In pri cerkvi se je to moralo zgoditi. Drugače ne bi bilo vse dobro in prav!« Prav tedaj so začeli zvoniti spet zvonovi in naznanjati, da je konec blagoslova. »Da, lepo so blagoslovili nedeljo!« Jezno je Kajžarica napravila križ v zrak. »Menda se mi bo zdel kmalu ljubši hudobec, kakor pa bog, ki vanj verujejo ti ljudje!«

»Mama!« je zajecljala Lizika.

Tedaj je priteknel iz hiše Janez. »Doktor ga prav zdaj povezuje. Jaz sem za tako delo zelo neroden. Pa je rekel, da bi imel rad kakšno žensko pri rokah.«

Obe sta hoteli iti v hišo, botra Nana in Lizika. Toda Janez je pustil samo staro Kajžarico čez prag. Liziko pa je prijel za roko. »Pusti samo mater!« ji je rekel. »Bolje je, da ga ne vidiš takega, kakršen je zdaj. Bati se ti pa ni treba. Doktor mu je dal neko zdravilo, ki mu bo lajšalo bolečine. Prav nič ne bo čutil.« Tedaj je opazil, da so njegove roke mrzle kakor led. »Saj te zebe!«

Toda njena lica so žarela. Dvignila je oči k njemu in tiho rekla: »Hvala!«

Janez je prišel v zadrego. »Zakaj se mi pa zahvaljuješ?«

»Ker si s Petrom tako dober!«

»Nič čudnega, — saj to zasluži!« Potem je izpustil njeno roko. »Mislim, da me zdravnik potrebuje.«

In spet je odhitel v hišo.

Lizika je sedla nazaj na klopi in položila roke v naročje. Gledala je v lesketajočo se sinjino neba. Solnce, ki je že uhajalo čez hišno sleme, je še nekaj časa zlatilo njene lepe lase.

Na cesti so se pokazali prvi ljudje, ki so prihajali iz cerkve. Ko so šli mimo plotu in so videli, da sedi Kajžarica hči pred Gozdnikovo hišo, so začeli stikati glave in nekaj jezicati. Lizika jih menda ni slišala ne opazila. Slišala pa je vsak korak v hiši. Trenutek nato se je pokazal Janez na pragu.

»Lizika, pojdi zdaj k njemu. Neprestano izprašuje po tebi!«

(Dalje)

1 angleški funt za 208 do 210 din;
1 ameriški dolar za 43.56 do 43.89 din;
100 franc. frankov za 116.17 do 118.61 din;
100 italijanskih lir za 230 do 233 din.
100 čeških kron za 150 do 151 din.

Na prošnjo opozarjamo, da gre tu za devize, ne za valute, katerih tečaj je žal ne notirajo na borzah. — Vojna škoda se je trgovala v Beogradu po 471 do 473 din. Nemški klirinški čeki so bili v Ljubljani po 13.90 din.

Drobne vesti

— 4.000.000 hl vina bomo pridelali letos. Finančno ministrstvo je s posebno uredbo dovolilo uporabo trošarine prostega sladkorja za slajenje mošta. To je pa zlasti za male vinogradnike zelo zamudno in drago delo. Zato se je organizacija dalmatinskih vinogradnikov obrnila na ministrstvo z brzojavno prošnjo, naj bi finančne direktije dovoljevale nakup trošarine prostega sladkorja ne pa ministrstvo. V prošnji je rečeno, da bo znašal letošnji pridelok vina v naši državi okrog 4.000.000 hl, torej mnogo več nego ga popijemo doma.

— Oddaja vina. Pokrajinski kmetijski inšpektor za Julijsko Benečijo je izdal naredbo, na podlagi katere mora vsak vinogradnik od svojega letošnjega pridelka izločiti 10% vina, ki ga bo država odkupila in uporabila za destiliranje. Posebna komisija bo izvedla pregled vinskih pridelkov in bo pri tem upoštevala normalno količino vina, ki ga družine potrebujejo za domačo uporabo, to se pravi, največ 15 hektolitrov na družino ne glede na število njenih članov.

— Prepoved sejmov živine v celjskem srezu. Zaradi slinavke in parkljevke so prepovedani vsi sejni živine v celjskem srezu. Slinavko in parkljevko so ugotovili v Hramšah pri Veliki Pirešici in na Klancu pri Dobrni, obstoji pa sum, da je ta epidemija razširjena tudi v St. Juriju ob južni železnici. Iz okuženih krajev se ne sme prodajati surovo mleko, marveč samo prekuhanu.

— Tri vagoni polže so letos odposlali iz Medjimurja, zlasti iz čakovskega sreza. Zankrat je izvoz ustavljen, ker francoski kupci preveč pritiskajo cene navzdol. Medjimurski kmetje so prodajali polže kg največ po poldrugi dinar, trgovci pa so jih prodajali izvoznikom po 2.40 din kg, a v Bosni so začeli izvozniki plačevati komaj po 60 par kg. Tako je razumljivo, da je izvoz iz Medjimurja prenehal.

D O P I S I

ARŽIŠE. Nedavno so obiskali vlomilci našo vasico Aržiše, ki leži pri Kostanjevici na Dolenjskem, in so vlomili ponoči v hiši posestnikov Antona Bardika in Josipa Laknerja. Iz Bardikove hiše so odnesli 6000 din, last gospodarjevega brata Jožeta, njemu so ukradli tudi tri obleke, suknjo, jahalne hlače in dve srajci. Gospodarju samemu in družini pa so ukradli dve obleki, več perila, zelen klobuk, denarnico z drobižem, nekaj otroške obleke, več ženskega perila in dve ženski obleki. Od Bardika so vlomilci odšli do hiše posestnika Josipa Laknerja, kjer so zlezli skozi okno v gornjo sobo in odnesli več oblek, več parov moških in ženskih čevljev, dva klobuka, tri dežnike, veliko ženskega perila in nekaj oblek, ženski zimski plašč, dva kosa suhega svinjskega mesta in 500 din v bankovcih. Bardikove so vlomilci oškodovali za okrog 10.000 din, Laknerja pa za nad 3000 din. Vlomilci so najbrže cigani, ki se radi klatijo po ondotni okolici in po večjih tatvinah izginejo na hrvaško stran ali čez Gorjance v Belo Krajino.

LJUTOMER. (Smrtna nesreča). Na Moti pri Ljutomeru je mlatilničar Košnik s Pristave selil svoje lokomobilno k drugemu posestniku. Lokomobil je tako urejena, da lahko prevaža z njo tudi mlatilnico. Prav v tem času so šli šolarji iz šole in precej njih se je obesilo po otroški navadi na lokomobilno in mlatilnico, dasi jih je strojnik odganjal. Ko je ta ustavil lokomobilno, je skočil z ojesa mlatilnice tik za strojem učenec Edward Žuravelj, sin ruskega begunca, ki se je bil pred leti nastanil na Moti in si tu zgradil malo domačijo. Nesreča je hotela, da je deček padel, v tem trenutku se je lokomobilna na nekoliko viseči cesti premaknila nekoliko nazaj. Težko železno kolo je pritisnilo na tleh ležečega Žuravelja in mu zlomilo hrbtenico in medenico. Deček je imel za predpasnikom šolsko tablico, ki mu jo je kolo vtisnilo v telo. Umrl je kljub zdravniški pomoči v teku pol ure.

LJUTOMER. (Smrt pod mlatilnico). Učenec ljudske šole na Cvenu Žuravelj, je našel smrt pod mlatilnico. Ves vesel je šel tisti dan iz šole. Na cesti je z drugimi učenci zagledal mlatilnico, ki je ravno bila na poti k nekemu kmetu. Otroci pa so se začeli v svoji razposajenosti obešati na mlatilnico, da bi se vo-

zili na njej. Tako je napravil tudi mali Žuravelj. Nesrečnežu pa je spodrsnilo ter je padel pod mlatilnico. Stroj ga je pregazil, da je bil pri prici mrtev. Pogreba se je udeležila cvenska šola z vsemi učitelji.

SEVNICA. Delo pri gradnji železniškega mostu hitro napreduje. Zaposleni so samo kvalificirani delavci in njihov občevalni jezik je nemški. Most čez Savo bo dograjen v kratkem, potem pa začno nasipavati gramoz za temelje železniške proge od mostu do postaje Sevnica. Železniška proga od Tržišča je izpeljana že do Boštanja. Po novi železnici že vozi tovorni vlak, ki prevaža razni material iz Tržišča v Boštanj in obratno. Vlak vozi z normalno hitrostjo in tako je ob enem že preizkušena nova železniška proga. Na vsej progi je zaposlenih zdaj okrog 350 delavcev. Tudi za hiter in varen promet bo preskrbljeno v Sevnici. Kot rečeno so preložili cesto, speljano tik železniške proge. Nova cesta bo vodila preko železniške proge z nadvozom, da ne bo potrebna zapornica s čuvajem, razen tega pa bo promet varnejši in hitrejši. Gradnja železniške proge St. Janž—Sevnica hitro napreduje, četudi jo grade že več let. Vse kaže, da bo nova železnica dograjena v dobrih dveh mesecih, ter da se bomo za praznik zedinjenja 1. decembra lahko že vozili z vlakom iz Sevnice v St. Janž ter dalje proti Novemu mestu ali Ljubljani.

STARI TRG. Velik požar. Nedavni požar večer so začeli goreti župnijski hlevi. Požar je bil tako nenaden in silovit, da je v trenutku zajel vse poslopje in je vse z živino vred pogorelo. Škoda znaša 150.000 dinarjev. Orožniki so aretirali nekega sumljivega moškega, ki je iste noči spal v župnijskem hlevu. Ko je pričelo goreti, je pobegnil v Slovenjgradec, se tam preoblekel, nato pa se spet vrnil na pogorišče. Pri njem so našli dve delavski knjižici, ki se glasita na dve različni imeni. Sumijo, da je on povzročil ta požar, ki je zahteval tako ogromno škodo.

BOLAN ŠPORTNIK

Sportnik: »Koliko imam vročine?«

Zdravnik: »40 stopinj!«

Sportnik: »Koliko je pa svetovni rekord?«

NEDELJSKI LOVCI MED SEBOJ

Jaka: »Čuj ti, kako si pa mogel obstreliti mojo ženo?«

Jože: »Zares? Oprosti mi prosim, tu imaš puško in ustrelj po moji.«

Po Hirschevi — J. M.:

V valovih grajskega jezera

Roman

»To je nesramno!« je zakričala. »Kako more sobarica kaj takega reči o dobri, ljubeznivi gospodični. Jaz sem služila pri Ogorelčevih že petindvajset let. Pestovala sem gospodični Vido in Vero, ko st bili še čisto majhni. Ne, to ni mogoče, da bi gospodična Vera šla sama v smrt...«

»Vi ste torej bili vsako leto z Ogorelčevimi tukaj?« jo je prekinil policijski nadzornik. »Ali morda kaj veste o neki skriti ljubezni gospodične Vere? Ali Ogorelčevi te Verine ljubezni niso odobraval?«

»O, pokojna gospa Ogorelčeva je vse vedela in je bila vesela. Samo ni hotela, da bi Verina zaroka prišla v javnost.«

»Kje pa je mlada gospodična spoznala svojega zaročenca?« je vprašal policijski nadzornik.

»Tukaj. Gospodična Vera je vsako leto, odkar so bili Ogorelčevi prišli iz Amerike, preživela poletje z družino v Gozdniški.« je menila kuharica.

»Toda učitelj je pri Jugovih šele od pomladi. Sobarica je menila.«

»Ah, sobarica je pri Košutnikovih šele nekaj tednov v službi in ničesar ne ve. Saj ne gre za Jugovega učitelja. Ta samo stane pri Jugovih in se piše Ovešnik. Zaročenec gospodične Vere je bil Mirko Jug, ki študira za zdravnika. Mirko in Vera se poznata že izza prvih otroških let. Seveda gospod Košutnik ne mara kmečkih ljudi, čeprav je bil rajnik

Mirkov oče župan. Pri gospodu ravnatelju se začne človek šele z baronom. To pa menda zaradi tega, ker je njegova mati bila nekakša baronica.«

»Gospod Košutnik je bil torej proti tej zaroki. A njegova žena?«

»No, ta mora tako plesati, kakor ji gospod žvižga. Oba sta neprestano mučila ubogo gospodično. Nazadnje pa je gospod baje dognal neke grde reči o Mirku-Jugu, in Vera je zarko razdrla.« je rekla kuharica.

»In zaradi tega je bila zelo nesrečna, kaj ne?« je vprašal policijski uradnik.

»Bila je vsa obupana. Rekla pa ni besedice. Izkušala je svojo žalost skrivati, a če si jo pogledal, si vedel vse.«

»Toda kljub temu ne verjamete, da bi si bila sama vzela življenje?«

»Ne!« je kuharica odločno odgovorila.

»Kako si pa potem razlagate dejstvo, da je izginita? Ali je mogoče, da je z Jugom pobegnila?«

»Ah, če bi to mogla verjeti, bi bila zelo vesela!« je rekla kuharica in zahtela. »Gospodična Vera, čeprav srčno dobra deklica, je imela železno voljo. Če je rekla, da je konec zaroke, je bil res konec. No, Mirko pa je zelo togoten mladenič...«

»Vi se bojite...«

»Za božje ime, ne bi rada rekla kaj hudega. Ker je Vera sama hodila v gozd, sem se zmerom bala nesreče. Mislila sem si, da ne

more biti dobro, če se srečata v gozdu.«

Od silnega joka kuharica ni mogla dalje govoriti, zato jo je policijski uradnik odpustil. Sicer pa je izvedel od nje dovolj.

Ko se je Mihon vrnil v jedilnico, je našel v njej Košutnika samega.

»Oprostite, da se je moja žena umaknila. Tako je živčno strta, da ne more več prenašati pogovora o tem. Jaz pa sem se okrepljal s kozarcem dobrega vina,« je rekel ravnatelj Košutnik. »Sedite in storite tudi vi tako!«

»Drago mi je, da sva sama, gospod ravnatelj,« je menil Mihon, sedel na stol in si nalil kozarec vina. Tudi od jedi je vzela, ki mu jih je ponudil gospodar. »Torej,« je nadaljeval Mihon, »baš prav, da se lahko pogovoriva kakor mož z možem. Niste mi povedali polne resnice o razmerah v svoji hiši, gospod Košutnik.«

Ravnatelj je položil na mizo kozarec, ki ga je imel že pred usti, da bi ga bil izpil, in je rekel polglasno, kakor bi bil govoril bolj samemu sebi: »Mislil sem si, da se ta reč ne bo mogla zamolčati!«

Vstal je od mize, korakal nekaj časa po sobi sem in tja, kakor bi bil zbiral misli, in nadaljeval potem proti Mihonu, ki se je bil tudi vzdignil s stolca: »Kakor veste iz svoje prakse, ima pač vsaka hiša svojo neprijetno reč, ki je ne izda rada javnosti. Gotovo so vam že pripovedovali o zaroki moje uboge svačinje z onim mladeničem.«

»Žal so mi tukajšnje razmere bolj površno znane,« je odvrnil nadzornik, »vendar sem slišal, da je Jugova hiša poštena. Pokojni gospodar Jug je bil več let župan...«

Domače novosti

* Knez namestnik divizijski general. Na predlog vojnega ministra je Nj. Vis. knez namestnik Pavle napredoval za divizijskega generala.

* Dr. Gregorin ostane senator. Z ukazom kr. nameštstva je na predlog ministrskega predsednika in notranjega ministra imenovan ponovno za senatorja dr. Gustav Gregorin, bivši senator iz Ljubljane.

* Shodi spet dovoljeni. Z ozirom na spremembo zunanje politične situacije v Evropi, je minister za notranje zadeve razveljavil svojo naredbo od 24. sept. 1938 o prepovedi shodov, posvetovanj in sprevedov sploh, kakor tudi o prepovedi zbiranja prebivalstva po ulicah in drugih javnih mestih. Za shode, posvete, in sprevede, kakor tudi za zbiranja prebivalstva naj javnih mestih veljajo torej predpisi zakona o združenjih in posvetih in obstoječi policijski predpisi.

* Westen gradi novo tvornico v Srbiji. Znani industrijalec Avgust Westen namestava zgraditi večjo tvornico železarskih in jeklarskih izdelkov v Kneževcu pri Beogradu. Westen je že dobil dovoljenje za zgraditev tvornice. Dela se bodo začela v najkrajšem času in vrednost prvih del v novem podjetju je cenjena na okoli 15 milijonov din.

* Smrt najstarejše Slovenke. V Terbegovcih pri Sv. Juriju ob Ščavnici je preminila v častitljivi starosti 97 let posestnica Ana Verzelova, menda najstarejša slovenska žena, in mati. Bila je mati uglednega mariborskega gostilničarja Franca Verzela. Pred tremi leti je s svojim možem Miho obhajala redko slavje — železno poroko. Že 30 dni po tem slavju pa je mož preminil, dočim je Ana še tri leta živela v najzdravšem zdravju. Vse do zadnjega je vzorno vodila gospodinjstvo, bila je vedno vedra in šegava. Med svetovno vojno je bilo vseh pet njenih sinov na fronti, a so se vsi vrnili domov. Najstarejši slovenski ženi in materi časten spomin!

* Obsojen pismonoša. Pred okrožnim sodiščem v Mariboru je bil te dni obsojen na leto dni in 4 mesece robije, na izgubo častnih državljanskih pravic za dobo treh let in izgubo državne službe 36letni bivši pismonoša Franc Lešnik, ki je bil obtožen, da je v času od 31. avgusta 1936 do 9. julija 1937 pone-

veril 28.617 din, in sicer na račun raznih zneskov, nakazanih po poštnih in čekovnih nakaznicah 36 osebam v Rošpohu, Bresternici, Jelovici in Kamnici pri Mariboru. Razen tega je bil tudi obtožen, da je prejel denar od šestih oseb, ki ga pa ni oddal na pošti, temveč je ponaredil poštni pečat in uradnikov podpis.

* Otroci napadli avtomobil. Trgovski potnik se je preteklo nedeljo peljal z avtomobilom iz Koprivnika proti Framu. Trije fantiči v starosti od 9 do 12 let pa so zdajci pričeli v avtomobil metati kamenje, od katerih je eden zadel v srednjo zaščitno šipo in jo popolnoma razbil. Le srečnemu slučaju in duhaprisotnosti voznika je pripisati, da se ni zgodila nesreča, ker bi se mogel avto zvaliti po klancu navzdol. Avto je last tovarnarja Guzla, ki ima 1000 din škode. Starši in učitelji bi morali bolj vplivati na mladino, da ne bi počenjala takih in sličnih hudobij.

* Tihotapcem v Nemčiji prede slaba. V mariborskih tihotapskih krogih je povzročila velik preplah novica o usodi znanega tihotapca Franca Glaserja iz Studencev. Glaser je kupil v Mariboru po nizkem kurzu 10.000 nemških mark, ki jih je pretihotapil čez mejo in je hotel z njimi plačati 100 kg saharina v Plohlvi trgovini v Špilju. Pri tem poslu so ga prijeli nemški carinski organi, mu zaplenili denar, njega samega pa so nemške oblasti obsodile zaradi tihotapstva denarja na 4 leta ječe. Glaser je bil letos meseca julija zapleten v veliko tihotapsko afero, v zvezi s katero so se imenovala nekatere znane mariborske osebnosti.

* Tri tedne star otrok v lisičji jami. Ko se je vračal kmet Josip Tomaškovič iz Bariloviča blizu Duge Rese skozi gozd domov, je naenkrat zaslišal otroški jok. V lisičji jami je našel pod dračjem tri tedne starega otročka. Odnese ga je domov in obvestil orožnike, ki iščejo brezsrčno mater.

* Teto ubil zaradi zemlje. V Kotoribi se je zgodil nedavno težak zločin. Že dolgo let sta živela v skupnem gospodinjstvu 60letni Matija Banek in njegova teta Terezija Fuš. Banek je dobil od nekega sorodnika zemljišče, a sestra, ki je bila v Ameriki, mu je pošiljala denar. Njegova teta je pa nedavno sklenila prodati svoj svet, ki bi ga bil moral podedovati Banek. To je hotela storiti brez njegove vednosti. Ko je Banek to zvedel, je sklenil osvetiti se ji, vzal je sekiro in udaril teto večkrat po glavi, ko je krmila prašiče. Vsa

okrvavljena se je zgrudila. Banek pa je odšel sam k orožnikom in povedal, kaj je storil. Izjavil je, da mu ni žal, češ da ga je teta pogubila.

* Kradla je pod tujim imenom. 25letna Pavla Brazova je vzela Mariji Lesjakovi v Slovenski Bistrici delavsko knjižico, ki se glasi na dekliško ime Marija Gaberc. S to knjižico je potem dobila Brazova službo v Mariboru pri Mariji Koprivnikovi. Ni pa bila v službi delj ko mesec dni. Ko je odšla, je izginilo z njo vred tudi perilo in razen tega nekaj zlatnine. Sedaj jo je mariborsko okrožno sodišče obsodilo na 2 meseca zapora in 600 din globe, pogojno na 3 leta.

* Uiti je hotel. V aprilu se je pripeljal z avtomobilom iz Nemške Radgone v Gederovce 29letni trgovski pomočnik Štefan Debelak iz Murske Sobote. Obmejni organi so hoteli avtomobil pregledati, ker je bil Debelak osumljen tihotapstva. Ko sta finančni preglednik in orožnik stopila na stopnišče avtomobila, ju je pa Debelak pahnil z njega in naglo odpeljal. Pred mariborskim okrožnim sodiščem je bil Debelak obsojen na 2 meseca strogega zapora, pogojno na 2 leti.

* Zagonetna smrt 55letnega Jakoba Tratnika. Te dni je naplavila Savinja med Levškim mostom in mestno gramoznico v Levku moško truplo, ki je obtičalo v nizki vodi. Delavci, ki so čistili gramoz, so opazili človeško truplo in ga potegnili na suho, nato pa o najdbi obvestili celjsko policijo in orožnike. Komisija je ugotovila, da je to 55letni bivši posestnik Jakob Tratnik iz Osenc pri Celju. Na glavi je imel 5 velikih ran, dolgih 4 do 5 cm, veliko zevajočo rano tik nad čelom, na temenu, desno pod temenom prebito lobanjo, veliko rano tudi nad desnim očesom. Značilno je, da truplo nima nobenih podplutb po telesu, temveč le rane na glavi. Mož je bil bos in brez suknjiča. Tratnikovo truplo so prepeljali na okoliško pokopališče. Ker je smrt zelo zagonetna bodo Tratnikovo truplo obducirali. Obdukcija bo dognala ali gre za nesrečo ali samomor, ali celo za umor. Do sedaj vse kaže, da je dobil Tratnik rane s kakim topim predmetom, ni pa izključeno, da je padel v vodo, kjer se je njegovo truplo obtoklo med kamenjem in je na ta način dobil tako težke poškodbe na glavi. Ljudje po okolici govore, da je Tratnik zadnje dni popival v Levku in v Petrovčah.

»Da, da, in pošten mož,« mu je segel v bledelo Košutnik. »To je res, a priznati morate tudi, da njegov sin ni primeren ženin za bogato gospodično Vero Ogorelčevu.«

»Tega ne razumem prav dobro. Mladenič je izobražen mož in bo zdravnik,« je menil Mihon.

»Že res, toda zaradi njegovega lahkomišelnega življenja smo morali napraviti konec.«

»Če je stara kuharica govorila resnico, je bila pokojna gospa Ogorelčeva zadovoljna z mladim Jugom.«

Košutnik je skomignil z ramami. »Tudi Vera nam je to povedala, a sama tačča je o vsem tem molčala. Recimo pa, da je vse to res, je vendar že v samem prikrivanju te zadeve dokaz, da pokojna gospa le ni bila čisto zadovoljna z Jugom.« Rajnka ni mogla svojih hčerki Veri odbiti nobene prošnje, a mladenič se je znal potvarjati. Tako stara gospa kakor Vera nista vedeli, kako slabega značaja je mladi Jug.

»Kaj mu pa očitajo?«

»Mladenič je vseskozi lažniv in pokvarjen človek!« je vzkliknil Košutnik glasno. »Bila je moja sveta dolžnost, da sem sestri svoje žene odprl oči.«

Stopivši bliže k policijskemu uradniku mu je začel pripovedovati skoro šepetaje, kakor bi se bil bal govoriti o takih rečeh glasno, kaj je dognal o Mirku Jugu in kako je prišel v posest tistih pisem, ki so pokazala mladeniča v pravi luči.

»Ali ste tista pisma izročili gospodični Ogorelčevi?« je vprašal Mihon.

»Kaj pa naj bi bil storil?« je dejal oklevaje Košutnik, ki je opazil tiho grajo v nadzornikovem glasu. »Vera je zelo svojevoljna,

Kakor se sicer čudno čuje, pa je vendar res, da se je mlada gospodična zmerom strašno hudovala, ker sem ji odvedel njeno starejšo sestro, ko sem se poročil z njo. Moral sem izročiti Veri pisma, ker bi mi sicer ne bila verjela.«

»In ste dosegli svoje?«

»Da. Razdrla je razmerje z malopridnežem.«

»Ali veste čisto zanesljivo, da je napravila konec?«

»Kaj hočete s tem reči?«

»Vaša gospa in vi sami ste rekli, da je gospodična Vera hodila na dolge izprehode v gozd. Ali se ni na teh izprehodih morda srečavala z Jugom? Morda se je z njim pobotala in z njim pobegnila...«

Ravnatelj Košutnik ni takoj odgovoril. Stopil je k oknu in se zagledal v pokrajino, ki se je svetila v solnčnem žaru. Čez nekaj časa se je obrnil in rekel odločno, vendar s čudno stisnjenim glasom: »Ni pobegnila z njim. Je preodkritosrčna in preponosna. Če bi bila mislila, da se je Jugu zgodila krivica, bi mi bila to povedala v obraz in izjavila, da ga ne zapusti.«

»Kaj pa, če mu je odpustila kljub temu, da je bila prepričana o njegovi krivdi?«

»Nikdar,« je dejal Košutnik. »Ne poznate njenega rezkega in trmastega značaja. Bojim se pa, da se ni zgodilo nekaj drugega...« Umolknil je in se navidez boril sa s seboj, ali naj dalje govori ali ne.

»Česa se bojite?«

»Zelo nerad, veste, govorim o rečeh, ki jih samo domnevam, a jih ne morem dokazati. Ne sumničim rad.«

»Razumem vas. Toda če hočemo zadevo razjasniti, se mi morate popolnoma zaupati.«

»Ne domnevam samo, temveč za gotovo vem, da je Jug še zmerom lazil za Vero in da se ga je ta izogibala. Ni pa izključeno, da jo je srečal in da je prišlo med obema do prepira. A Jug je znan kot silno togoten mladenič.«

»Vi torej sodite, da bi jo bil mogel v navalu takšne togote umoriti?« je vzkliknil policijski nadzornik in pomislil pri tem na podobno namigavanje, ki ga je bila izrekla stara kuharica.

»O, ne bi rad izrekel takšne strašne obdolžitve!« je rekel Košutnik in vzdignil roke kakor v obrambo, »toda...«

»Dovolj, dovolj, gospod ravnatelj, razumeva se,« ga je prekinil nadzornik. »Ali ste takoj, ko ste pogrešili gospodično, povprašali po njej pri Jugovih?«

»To se je zgodilo. Moj vrtnar je bil tam. Rekli so mu, da niso gospodične nikjer videli.«

»Kdo je to rekel?«

Košutnik se je prijel za čelo. »Ne vem več. Vrtnarja menda sploh nisem natančneje izpraševal. Zdelo se mi je nepomembno, ker sme zanesljivo vedel, da Vera ni bila šla k Jugovim.«

»Rad bi govoril z vrtnarjem. Prosim, da ga pokličete.«

»Najbrž je šel z orožnikoma iskat pogrešan-ko,« je menil Košutnik, vendar ga je dal poklicati. Vrtnar se je bil pravkar vrnil in je na gospodarjevo zapoved prišel v jedilnico.

»Niti sledu nismo našli za gospodično, mi-lostljivi gospod,« je dejal vrtnar žalostno. »Drugi še iščejo, jaz pa sem se vrnil, ker

Velik ogenj je uničil gospodarsko posestnico Marije Podgorškove v Dragonji vasi. Zaradi viharne noči se je ogenj razširil še na sosedna gospodarska poslopja posestnikov Franca Godca in Franca Draškoviča. Vsa poslopja so pogorela do tal, kljub temu da so se trudili gasilci iz Škol, Spodnjih Jablan in Mihovc. Skupna škoda znaša okoli 100.000 din.

Krvavo kožuhanje. Nedavni večer so se zbrali vaščani iz Leskovca pri Pragerskem pri nekem posestniku. Kožuhali so v vedrem razpoloženju, ki ga je podžigala pijača in jedaja. Veselje pa ni trajalo dolgo. Sredi petja in plesa se je vnel prepir. Fantje so se spoprijeli, v gneči se je zrušil na tla 20letni hlapec Ivan Herič. Dobil je zaboljaj tik pod srcem, da mu je bruhnila kri s tako silo, da se je bilo bati, da bo izkrevavel. Pripeljali so ga v mariborsko bolnišnico in je le malo upanja, da bo okreval. Fantje so se po žalostnem krvavem dogodku razbežali. Orožniki preiskujejo zadevo in skušajo izslediti krivca.

Žrtve med brezposelnimi je iskal 21letni brezposelni delavec Franc Crnčec iz Studencev. Številnim brezposelnim tovarišem je pripovedoval, da ima razne dobre zveze in da jim lahko preskrbi službo proti »posredovalnini« po 100 din. Ta zvijača se mu je večkrat posrečila, ni pa bilo o službi ne duha, ne sluha. Crnčec se je moral zaradi tega zagovarjati pred kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča ter je bil obsojen na 8 mesecev strogega zavora.

Tihotapci pred sodniki. Pred goriškim sodiščem so se te dni morali zagovarjati štirje tihotapci, ki jih je orožništvo po dolgem iskanju prijelo in privedlo v zapor. To so: Franc Čehovin, Franc Valež, Franc Stehar in Leopold Stegovec, vsi iz goriške okolice. Čehovin in Valež sta poleg tega še protipostavno kuhala in razpečavala žganje. Sodišče je prva dva obsodilo na štiri mesece in 15 dni zavora in na denarno globo 1600 lir za vsakega; Stehan in Stegovec pa sta bila oproščena, ker ni bilo zadosti dokazov za njuno krivdo.

Nevaren tat za zapahi. V Lincu so nemška oblastva izsledila in aretirala znanega vlomilca Franca Babiča, iz Mürzzuschlaga, pristojnega v Slovensko Bistrico, za katerim je bila izdana tiralica. Babič je leta 1936 vlomil pri trgovcu Josipu Knificu v Rušah in mu odnesel precej manufakturnega blaga. Vlomilec je že pred dvema letoma pobegnil čez

mejo, zdaj so ga pa nemške oblasti izsledile in izročile našim. Po zaslišanju bo izročen sodišču.

Sekira v lobanjo. Pri gradnji novega poslopja za bogoslovje se je ponesrečil 41letni tesar iz Zgornjega Dupleka Franc Pišek. Na novo stavbo so nameščali ostrešje. Na tesarja Piška je padla z višine štirih metrov sekira na glavo ter se mu zapičila v lobanjino kost. Nezavestnega so Piška prepeljali v bolnišnico.

Našim naročnikom

Jesen je pred durmi, pridelki bodo kmalu pospravljeni, zato ne pozabite na »Domovino«, da jo je tudi treba plačati. Precejšnje število jo je že plačalo, toda veliko jih je še, ki stoje ob strani in čakajo neodložni. Vsem tem smo vnovič poslali položnice, da jih opozorimo na naročniško dolžnost. Upamo, da to pot ne bo zaman, ker vemo, da so vsi naši cenj. naročniki dovolj razsodni, da bodo uvideli, da je treba vsako blago, ki je bilo naročeno, tudi plačati, tako tudi časopise. In »Domovina« zahteva od svojih naročnikov tako malo, samo Din 36.— na leto, nudi jim pa 52 števil zabavnega in poučnega štiva, napočnika ne stane torej številka niti 1 dinar. »Domovina« je vredna tega denarja, zato naj nihče več ne pomišlja, marveč naj zanesljivo nakaže s položnico ono vsotico, ki jo je dolžan. Tako bomo ostali prijatelji tudi vnaprej.

UPRAVA »DOMOVINE«

Kamenjali so ga. 19letni Alojz Osterc iz Zgornjega Dupleka je šel vasovat pod okno svoje izvoljenke, za katere naklonjenost so se zaman borili tudi drugi številni fantje. Ko se je Osterc predsnočnim peljal s kolesom domov, so ga fantje napadli iz zasede s kamenjem. Osterc je, zadet v glavo, padel in obležal občutno poškodovan na glavi. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico, napadalce pa so spravili orožniki na varno.

Mejnike je izruvala. Pred mariborskim okrožnim sodiščem je bila obsojena 69letna preužitkarica Marija Trasela z Rodnega vr-

ha na mesec dni zavora in 300 din globe pogojno na dve leti, ker ni bila zadovoljna z delom občinske komisije, ki ji je premaknila mejnike. Traselova je izruvala vseh pet mejnikov in jih vrgla na sosedov svet.

Požar je uničil dva kozolca. V Podlogy pri Št. Petru v Savinjski dolini so se igrali otroci pod kozolcem posestnika Martina Jošta iz Gotovelj pri Zalcu. Zaradi neprevidnosti otrok se je s senom in slamo napolnjeni kozolec vnel. Ogenj je kmalu zajel tudi drugi Joštov kozolec, ki je stal v bližini. Oba kozolca sta z vso zalogo sena in slame vred pogorela do tal. Škoda je le delno krita z zavarovalnino.

Slep se je vrnil. Pred tedni smo poročali o nesreči, ki se je pripetila pri regulacijskih delih potoka Rinže delavcu Francu Nagliču iz Slovenske vasi, ko mu je pri razstreljevanju skalovja bušil y obraz razstrel ter ga občutno poškodoval. Težko ranjeni Naglič je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico. Zdravnikom se je posrečilo, da so ga ohranili pri življenju in se je med dnevi vrnil na svoj dom popolnoma slep.

Roparski obisk v rudniku. V zgodnjih dopoldanskih urah so prišli oni dan trije maskirani razbojniki blizu Prištine v glavno pisarno rudnika »Ajvalije« ter vzeli tam upravniku rudnika in njegovemu blagajniku 130.000 din. Upravnik Šelestov in blagajnik sta baš prešela ta denar ter ga razdelila v vreče in zavojčke, da bi ga odnesli uslužbenici v razne sektorje podjetja za izplačilo mezd. Zakrinkani razbojniki so lepo voščili »Dobro jutro«, veleli: Ruke u vis! — potem pa so pobasali denarne vreče in zavojčke v svoje bisage. Ko so izpraznili mizo, so vprašali upravnika Šelestova, če ima še kaj denarja. Odgovoril jim je, da je denarja še nekaj v mali blagajni, a da je to sam drobiž. Razbojniki so odgovorili, da drobiž lahko obdržijo, pobrali zavojčke in vrečice bankovcev in kovanecv ter mirno odšli iz pisarne. Po odhodu razbojnikov sta upravnik in blagajnik telefonirala seveda na vse strani, a ves napor za izsleditev drznih roparjev je bil ves dan brezuspešen.

Žalostna smrt je doletela Marijo Gnezda, staro 43 let, stanujočo v Idriji. Nesrečnica je hotela zajeti vodo iz vodnjaka, pa ji je pri tem prišlo slabo in je padla v vodnjak, iz katerega so šele pozno zvečer potegnili njeno truplo.

moram politični vrt, ki je od te vročine zelo izsušen.»

»Že prav, Pongračič,« ga je prekinil gospodar. »Gospod nadzornik bi rad izvedel od vas, koga ste pri Jugovih vprašali, ali je bila gospodična Vera pri njih.«

»Gospo Jugovo. Vrata so bila že zaprta in v hiši ni bilo nobene luči, ko sem prišel tja. Vsi so že spali,« je poročal Pongračič. »Kljub temu, da sem močno trkal in je tudi pes lajal, je trajalo dolgo časa, preden se je kdo oglasil.«

»Potem pa je prišla Jugovka, kaj ne, in vam je odprla vrata?« je vprašal uradnik.

»Ni mi odprla vrat,« je bil odgovor. Pač pa je odprla okno in nejevoljno vprašala, kdo v poznih nočnih urah toliko razsaja okoli oglov. Ko sem jo potem vprašal, ali ni gospodična Vera morda pri njih, je rekla, da gospodične že več tednov ni videla. Zraven pa se je tudi začudila, kako mi je padlo na misel, da bi mogla gospodična ostati pri njih. Jugovka je nato okno zaprla in jaz sem šel.«

Nadzornik in ravnatelj sta se spogledala in Košutnik je še vprašal Pongračiča: »Ali je bila Jugovka videti prestrašena, ko ste ji povedali, da je gospodična neznano kam izginila?«

»Ne bi mogel tega reči, milostljivi gospod,« je odvrnil Pongračič. »Bila je samo nejevoljna, ker sem jo zbudil, in je hitro zaprla okno.«

»Ali njenega sina niste videli?«

»Ne. Samo gospodinja se je oglasila.«

»Dobro. Lahko greste,« je dejal Košutnik. Ko so se vrata za vrtnarjem zaprla, se je živahno obrnil k Mihonu: »Ali se vam ne zdi sumljivo? Jugovka, ki je zmerom trdila, da ima Vero rada kakor svojega lastnega otro-

ka, se ni nič vznemirila, ko je slišala, da Vere ni nikjer.«

Mihon je skomignil z rameni. »Najbrž v prvem trenutku zadeve ni smatrala za tako resno.«

»Toda doslej je že gotovo izvedela, da Vero še zmerom iščejo. Kljub temu se ni še nobeden izmed Jugovih oglašil pri nas in vprašal po Veri.«

»To je vsekakor čudno,« je dejal nadzornik zamišljeno. »Morda pa so se orožnikoma pridružili in pomagajo iskati. Šel bom v Oklešnico k Jugovim. Od vtiska, ki ga bom dobil na licu mesta, in od orožniškega poročila, bo odvisen nadaljni postopek.«

»Gospod nadzornik, ali mislite po vsem tem, kar ste videli in slišali, da bomo Vero še našli?« je vprašal Košutnik.

»Žive najbrž ne več.«

»Tudi jaz mislim tako, tudi jaz!« je zavzdihnil Košutnik. Nato se je na videz ves potrt vzravnal in menil: »Moramo jo najti, mrtvo in živo. Stroški so postranska reč. Vera je bogata in mi tudi. Razpišite veliko nagrado za tistega, ki bi kaj vedel o njej. Razpis nagrade na se odloži v časopisih... Pa na Mirka Juga pazite.«

»To se razume,« je obljubil policijski nadzornik in se obrnil, da odide. »Preden se odpeljem v Ljubljano, se vrnem še enkrat k vam.«

»Med tem bom jaz tu dalje iskal. O zadevi mora biti obveščen tudi Verin varuh v Ljubljani.«

Košutnik je spremil nadzornika do vrat in se poslovil od njega s krepkim stiskom roke.

4.

Polje, travniki in gozdovi so se kopali v vročem solnčnem siju. Iz dozorevajočega žita se je vzdigoval svojevrsten vonj. Globoka tišina je viadala nad naravo, niti lahen vetrič ni hladil silne vročine.

Nadzornik Mihon je zapustivši gradič Gozdnik naglo korakal po poti, držeči skozi gozd. Ni pazil na to, da ga je znoj kar oblival, tako zelo so bile njegove misli zaposljevne z uganko, zakaj in kako je Vera izginila. Izkušal je iz vsega, kar je bil izvedel, sklepati, toda čutil je, da mu še to in ono ni dovolj jasno. Morda bo kaj več izvedel pri Jugovih.

Ko je bil globoko v gozdu, je malo obstal, da se ohladi. Vzel je iz žepa robec in si obrisal pot z obraza. Nato je spet hitro nadaljeval pot. V četrto ure je dospel v Oklešnico.

Jugova domačija je bila zraven gozda. Njih hiša je bila enonadstropna in prav čedna, ker so jo do strehe obdajale rože vzpenjalke, ki so bile zdaj v polnem cvetju. Pod veliko lipo blizu hišnih vrat je bila miza z več stoli.

Nadzornik Mihon je stopil v hišo. V tistem trenutku je zalajal zunaj pes in planil proti hiši. V tem pa se je že oglašila gospodinja in z odločno besedo zaklicala psu: »Mirno, Sultan!« Pes jo je takoj ubogal.

Mihon je stal pred ženo, ki je štela petinpetdeset let in je bila videti prav prijazna.

»Ali želite govoriti z gospodom učiteljem?« je vprašala nadzornika. »Žal gospoda Orešnika ni doma. Zdaj so počitnice, pa je odpotoval za nekaj tednov.« (Dalje).

* Zaplenjeni ukradeni predmeti. Orožniki v Toplicah na Dolenjskem so nedavno izsledili kot drznega tatu in vlomilca nekega Josipa Mrvarja iz Irče vasi. Ko so pretaknili njegovo stanovanje, so našli skritega več ukradenega blaga. Zaplenili so pet novih svilenih šrajc v kratkih rokavi z označko OSK, ročno železno blagajno, dva stara nahrbtnika, dve črni gumijasti cevi, 12 komadov verig, rjavo, skoraj novo moško obleko, sivo zimsko suknjo, več damskih dežnikov, več aktovk, dve ženski obleki, zlato verižico s srebrnim obeskom, ki predstavlja sv. Jožefa in Marijo ter zalogo vlomilskega orodja. Lastniki ukradenih in sedaj zaplenjenih predmetov naj se javijo orožnikom v Toplicah.

Iz Prekmurja

Letos spomladi je bilo poslanih na sezonsko delo v Nemčiji okoli deset tisoč naših poljskih delavcev, od katerih okrog štiri tisoč iz Prekmurja (preko murskosoboške borze dela), okoli pet tisoč iz Vojvodine (preko novosadske borze dela), ostanek pa iz območij ostalih borz v državi, najmanj vsekakor iz območja mariborske borze (vsega 432). Borze dela so imele pri tem v glavnem le nalogo, popisati prijavljajoče se delavce in organizirati Transporte, dočim so politične oblasti izdajale potne liste. Zaposlitev in zaščita naših delavcev v tujini spada namreč izključno v območje izseljeniškega odseka pri ministrstvu socialne politike.

Splošno preseneča izredno zgodnje vračanje sezonskih delavcev iz Nemčije. Kontrakti so podpisani sicer večinoma do 15. decembra, vendar pa pravijo vračajoči se delavci, da je letošnje stanje nevzdržno. Pri tožujejo se nad skrajno slabo hrano (jedli so po dvakrat na dan nezabeljeni krompir), delovni čas je kar 16 ur dnevno. Pa morda bi le še zdržali, ko bi ne bilo omejitve pri pošiljanju denarja domov. Mesečno zasluži povprečno 35 mark, domov smejo poslati največ 15 mark mesečno. Tako so prisiljeni presežek zapraviti, namen sezonskega dela pa je vendar zbrati prihranke za zimo. In ko se vračajo, ne smejo imeti pri sebi več ko 10 mark. Te jim pa naše menjalnice menjavajo po zelo slabem kurzu: 10 din za marko.

Pravna in socialna zaščita naših delavcev v tujini spada takisto predvsem v pristojnost izseljeniških komisarijev pri naših posolstvih in konzulatih. Tjakaaj se morajo obrniti za zaščito oni naši delavci, ki so bili v Nemčiji preveč izkoriščani in slabše plačani nego je določala pogodba.

Popotnikova torba

Velik požar v Solčavi

Solčava, v oktobru.

Znana naša planinska letovišarska vas je vsa pod vtisom groze, ki jo je doživelo prebivalstvo v nedavni noči, ko je hotel požar uničiti vso vas. V noči od nedelje na ponedeljek okrog pol ene je začel goriti hlev posestnika Poličnika po domače Kautmana pri vходу v Solčavo. Ogenj so najbrž zanetili možiki, ki so prenočili v hlevu in tam tudi kadili. Zaradi vetra se je požar naglo širil in kmalu je zajel stanovanjske hiše in gospodarska poslopja treh posestnikov. Poličnikov. Vse tri hiše so bile zidane, dve sta bili kriti s škodljami, tretja pa z opeko. Z združenim naporom domačinov kakor tudi gasilcev iz Luč in Ljubnega se je posrečilo požar omejiti, da se ni razširil na vso vas. Prebivalstvo je v strahu nosilo opremo iz hiše in spravljalo živino na varno, ker se je balo, da ne bo moč preprečiti katastrofe. Ogenj je popolnoma uničil tri hiše in gospodarska poslopja posestnikov Poličnikov, zгореle so tudi 4 svinje. Ostalo živino so pravočasno rešili. Dva posestnika sta bila le delno zavarovana, tretji sploh ne.

Žrtve pobožne sleparke

Po Dolenjskem je nakupovala lase, pobirala za svete maše in opeharila ljudi za nad 50.000 dinarjev.

Pred novomeškim senatom je bila oni dan zanimiva kazenska razprava, ki je pokazala neverjetno pomilovanja vredno sliko, kako lahko miselno je še naše podeželsko ljudstvo. Na zatožni klopi je sedela neverjetno pretkana in svetohlinska, nad 60 let stara užitarica Marija Pugljeva iz Rumanje vasi, pristojna v občino Toplice. Državni tožilec jo je obtožil, da je obrtno izvrševala prevare in si v zelo kratkem času pridobila 52.080 din premoženja.

Obtožnica je navajala, da se je Pugljeva preživljala dolgo vrsto let z nakupovanjem ženskih las. Ker pa je s tem malo zaslužila, se je odločila za sleparjenje, saj je kot pobožna in priletna ženica uživala med ljudstvom dober glas. V začetku novembra lani je prišla k priletni Jožefi Možetovi na Daljnem vrhu in jo vso noč nagovarjala naj ji posodi 700 din, kar ji bo vrnila dvojni, ko dobi denar iz Amerike. Dasi je sin Možetove odločno odsvetoval, se je Možetova vdala, češ: »Saj ji je verjeti, da bo vrnila, ker je tako zelo pobožna, rada moli in ne pozna nobene goljufije.« V prvi polovici decembra se je Pugljeva zglasila pri posestniku Kolencu v Podgori ter ga prosila za 300 din posojila. Dejala je, da bo plačala odstotke od zneska 60.000 din, katere ima naložene v neki ljubljanski banki. Tudi to žrtev je premamila s prepričevalnim govorjenjem. Dal ji je 310 din, to pa pod vplivom njegove žene, ki je trdila, da Pugljevo pozna kot pošteno in pobožno žensko že celih 30 let. Malo pred božičem je Pugljeva ponovno prišla h Kolencu ter mu natvezila, da je prišla v njeno banko že 5.000 dolarjev in da zato potrebuje še 300 din. Kolenc ji je izročil zaproseni znesek, nato pa je Pugljeva izmamila od Kolenceve žene med božičnimi prazniki še 220 din. Se enkrat se je Pugljeva pojavila na Kolenčevem domu in dobila 200 din. Kolencu je takrat pravila, da še vedno prihajajo dolarji iz Amerike in da se bo nabralo kmalu okrog pol milijona dinarjev, katerih pa zaenkrat še ne more dvigniti.

K posestniku Francu Červanu v Podgori je letos prišla Pugljeva kupovat lase. Prosila je prenočišče Červanovki je pripovedovala, da bo dobila iz Amerike v kratkem 60 tisoč din, vendar pa je denar naložen zaenkrat v poštni hranilnici v Beogradu, kamor mora osebno ponj, za kar pa nima sredstev, zato je nujno potrebovala za vožnjo v Beograd 350 din, za nazaj pa seveda ne fika.

Ko je imelo okrožno sodišče zoper Pugljevo že obtožnico zaradi zločinov obrtne prevare, je Pugljevo ovadila posestnica Roza Retljeva iz Uršnih sel, da jo je prevarila za 50.000 din. Retljeva je že dolgo poznala Pugljevo kot dobro, pobožno in pošteno žensko. Pred leti je Pugljeva pobirala denar za maše in tako dobila tudi pri Retljevi denar za dve maši. Takrat je Pugljeva videla, da ima Retljeva mnogo denarja (prodala je bila veliko gozdno parcelo). Spriče tega so bili obiski Pugljeve pri Retljevi vedno številnejši in posrečilo se ji je od nje izvaščati denar. Vse seveda na račun Amerike. Tako so naposled posojila dosegla že znesek 35 tisoč din. V začetku tega leta je Pugljeva, ko je ležala v novomeški ženski bolnici zaradi pokvarjene noge, poslala k Retljevim nekega moškega, ki se je predstavil za Jožeta Črčka in je poudarjal, da je premožen kmet iz Kostanjevice. Sklicujoč se na Pugljevo je Črček prosil Retljevo, naj mu posodi 15.000 din, kolikor še potrebuje, da popolnoma izplača hišo. Seveda je obljubljal, da bo vse pošteno vrnil. Ker je Retljeva zaupala Pugljevi in ker se je Črček skliceval nanjo, mu je izročila 15.000 din. Tako je bila Retljeva v zaupanju na obdolženkinino poštenost oškodovana za celih 50.000 din.

Pri razpravi so se odigrali prav dramatični prizori. Pugljeva je vsako krivdo trdovratno zanikala. Zasllišane priče pa so trdno prepričane, da ima Pugljeva denar spravljjen nekje na varnem. Sodišče je Pugljevo obsodilo na 5 let robije.

Drzen vlom v Ljubnem

Ljubno, v začetku oktobra

V nedavni noči se je v Ljubnem zgodil velik vlom. Vlomilci, ki jih je prav gotovo bilo več, so vlomili v delavnico posestnika in čevljarkega mojstra Janeza Praprotnika v Ljubnem. Zlezli so skozi zamrežena železna okna, ko so poprej z ostrim orodjem, morda s sekuro, ubili psa, ki jim je bil na poti. V hiši so si potem naložili bogat plen. Mojstru so pobrali in odnesli s seboj za kakih 10.000 din blaga. Vzeli so mu mnogo narejenih, mnogo na pol narejenih čevljev s kopiti vred, dalje izdelane zgornje dele čevljev ter tri snope usnja. Kakor rečeno, je bilo storilcev več in so bili silno previdni pri svojem vlomilskem početju. Vendarle pa niso bili dovolj previdni. Zgrešili so malenkostno nepazljivost, iz katere so potem orožniki dobili sled za njimi.

Lov na cigane

Litija, v oktobru.

Dva ciganska konjička so litijski orožniki zaplenili ciganom iz rodu Nikoličev v Hotiču, ko so na postaji prišli v Hotič. Ciganki, ki so bile na vozu, so od daleč zapazile prihajajoče orožnike, nakar so cigani odpeli od voza dva konja in z njimi pobegnili v gozdove. Dva konjička pa so orožniki zaplenili in ju spravili v Litijo, kjer so konje oddali nekemu posestniku v oskrbo. Vsekakor morajo imeti Nikoliči nekaj na vesti, da so tako naglo pobegnili pred orožniki.

Medtem je neka posestnica iz Tenetiš ovadila litijskim orožnikom, da so neki cigani na njeni njivi vse pokradli, na travniku pa vse popasli, tako da se njene krave sedaj na tej njivi nočejo več pasti, ker po ciganskih konjih smrdi. Litijski orožniki so vse ukrenili, da ulove vso Nikoličevo cigansko družbo.

Zajeto tihotapsko blago

Jesenice, v začetku oktobra.

Tukajšnja policija je na neko skrivnostno ovadbo napravila skupaj s carinskimi organi preiskavo v podstrešju hiše g. Cirila Bajžlja. Finančna kontrola pa je našla v žlebu nad nadzidkom poleg vhodnih vrat na podstrešje zavitek kresilnih kamenčkov. Ovojni papir je kazal nekoliko sledi, da je zavitek pred temle žal nekje na promogu. Stehtali so in ugotovili, da je v zavitku skoraj pet kilogramov prepovedanega blaga (približno 23.000 kamenčkov) preračunano v denar kar lepa vsota. Zaenkrat se ni moglo ugotoviti, čigavi so kamenčki. Dohod v podstrešje in podstrešje obrabljja več strank v hiši. Sum je letel najprej na nekega vajenca, ki pa odločno taji. Drugi sumijo, da je vse skupaj podtaknieno, da bi škodovalo temu ali onemu v hiši. Dohod na podstrešje je res kar pripraven v ta namen. Z lahkoto pride vsak kar naravnost s ceste po samotnem stopnišču do mesta, kjer so bili skriti kamenčki.

Prijet ponarejalec denarja

Ptuj, sredi oktobra.

Nedavni zvečer so v nekem manjšem ptujskem hotelu aretirali Avgusta Dornika, pristopnega v Sv. Pavel pri Preboldu. Prišef je iz Celja in je s seboj imel dva kovčega. Zandarmerija je našla v njih 10 negativov (tiskarskih plošč) 500 dinarskih bankovcev. Avgust Dornik je po poklicu mizar. Več let se je bavil s kemijo. Pri zločinu mu vede zelo dostojanstveno in vse priznava. Med zaslišanjem je izjavil, da če ga organi ne bi odkrili, bi on gotovo v kratkem času prišel do kapacitete, da bi izdelal lahko vsako noč najmanj za 10.000 din 500 dinarskih bankovcev. Izjavil je, da so ga pred kratkem mariborski orožniki imeli v rokah in mu pregledali kovčeg, niso pa zasledili plošč za izdelovanje denarja. Dornik je že del časa iskal pristaše, da bi ga finansirali. V ta namen je hodil po Halozah in prigovarjal kmetom, da bi se pridružili njegovim zločinskim podvigom. Preiskava zavzema vedno večji obseg.

Zaradi koščka papirja v ječo

Maribor, v začetku oktobra.

Pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča, sta se zagovarjala dva rokovnjača iz Slovenskih goric, ki sta si poskušala z ropom pridobiti denar, pa ju je že prvi poskus spravil na zatožno klop. Zagovarjali so se 37letni posestnik Friderik Gumzer iz Jablanca, 26letni kovaški pomočnik Jožef Mavrič iz Štajngrove in 21letni delavec Pavel Kranjc iz Jablanca.

Vlomilci so vdrli ponoči v hišo posestnice Marije Mulec, ki živi skupaj s svojo sestro Genevefo in služkinjo Marijo Polanec. Povedali so se v spalnici Marije Mulec, oboroženi eden s sekuro, drugi z burkljami, tretji pa z nožem, ter so zahtevali od preplašene starke denar. Imela pa je samo 60 din drobiža, katerega so ji vzeli. Nato so izsilili še od služkinje njene prihranke v znesku 100 din. Vse tri ženske so pri tem mučili ter jim grozili s smrtjo. Končno so vzeli iz zaseke meso ter ga zavili v oljnat papir, s katerim je bil lonec z zaseko pokrit. Nato so se izgubili v noč.

Naslednjega jutra so bili obveščeni o tem napadu orožniki, ki so se takoj podali na zasledovanje. V mehkih tleh so odkrili sledove, ki so se izgubili v bližnjem gozdu; popolnoma slične sledove pa so odkrili tudi poleg hiše posestnika Gumzerja. Ugotovili so tudi, da se je v dotični noči mudil pri Gumzerju njegov znanec iz mariborskih zaporov Mavrič. Prijeli so Gumzerja, Mavriča in Kranjca, ki pa so odločno zavračali sum, da bi oni imeli opravka pri tem razbojništvu. Pri natančni hišni preiskavi pri Gumzerju pa so orožniki našli v peči kos oljnatega papirja, s katerim je bil pokrit lonec z zaseko pri posestnici Mulec, ter so razbojniki vanj zavili meso. Ta kos papirja je bil prepričevalen dokaz ter je spravil razbojnike na zatožno klop. Skrajša so tajili vsako krivdo, pri razpravi pa sta Gumzer in Mavrič krivdo priznala, Kranjc pa je izjavil, da je nedolžen.

Sodba je bila stroga: Gumzer Franc je obsojen na 7 let in 1 mesec robije, Jožef Mavrič na 8 let robije, oba pa tudi še na trajno izgubo častnih pravic. Pavel Kranjc je bil oproščen.

Ženska ukradla prase

Hoče, v začetku oktobra.

V Hočah pri Mariboru je bila izvršena nenavadna tatvina, ki vzbuja sedaj v vsem kraju veselost. Viničarka Marija Vindiš iz Sp. Hoč je imela pet mesecev staro prase, ki je nekega dne kar na lepem izginilo s paše. Tatvina je bila prijavljena orožnikom, ki so iskali nekaj dni ukradeno žival po vsej okolici, dokler niso izvedeli, da je neka preužitkarica v Čreti dobila pred nedavnim časom prase iste starosti. Podali so se k njej, pa so ugotovili, da bi se starost, velikost in oblika praseta ujemale z ukradenim, samo barva je različna. Ukradeno prase je bilo belo, to pa, ki so ga našli pri preužitkarici pa črna. Vseeno pa se jim je zdela barva nekam sumljiva in so si prase natančneje ogledali. Pri tem so ugotovili, da je bilo prase pobarvano s sajami. Preužitkarica je nato priznala, da je prase sama prebarvala, da ga ne bi nihče prepoznal, izjavila pa je, da ga ni ukradla, temveč da se je samo zateklo na njeno dvorišče.

Nove težave naših rudarjev

Trbovlje, v začetku oktobra.

Na dnevnem kopu Dobrni, ki ga upravlja za TPD podjetje Dukič in drug, je bilo do nedavno zaposlenih okrog 480 delavcev. Ker se delo na dnevnem kopu približuje koncu, je začelo podjetje Dukič odpustiti zaposleno delavstvo. S 15. septembrom je bilo odpuščenih 50 delavcev, s 1. oktobrom 115, do 15. oktobra je odpovedano 17 delavcem. Ostali bodo predvidoma zaposleni do konca decem-

bra in to samo v primeru, če bo vreme ugodno. Na ta način je danes na cesti že 165 delavcev, do konca decembra pa jih bo okrog 500.

Vsi ti delavci, ki so po večini mladi, delavljni ljudje, nekateri tudi z družinami, bodo ravno tako pred zimo izročeni največji bedi in pomanjkanju. Pozivamo vse odločujoče činitelje, da razmišljajo o tem, kako bi se čez zimo preživeli, oziroma zaposlili ti nesrečneži, ki svoje nesreče niso zakrivali sami. Pomoč je nujno potrebna, ker nobeden od prizadetih nima ne doma ne drugih sredstev za preživljanje sebe in svoje družine. Morajo se najti sredstva za pomoč tem siromakom, ker so vsi plačevali vse socialne dajatve in tudi v bednostni in brezposelni fond, iz katerih sedaj tudi pričakujejo pomoči.

Zgodba o zaupanih konjih

Ljubljana, v začetku okt.

Posestnik Matevž Milavec iz Maribora je potreboval par konj in odšel je na Rakek, kjer je kupil lepega konja od posestnika Demšarja na Rakeku, drugega pa od nekega drugega posestnika v Cerknici. Za par je plačal 10.545 din in konja je zaupal posestniku Francetu Urbasu iz Ivanjega sela, kateremu je naročil, naj ju prižene v Maribor, ker sam ni imel časa. France je odgnal konja najprej v svoj hlev, potem pa se je z njima odpravil na pot v Maribor. S konjema je prišel do Logatca in dalje proti Vrhniki, tam ga je nenadoma ustavil — kakor trdi Urbas — okrog 30letni moški na kolesu, ki ga je pobaral, če vodi konja v Maribor posestniku Milavcu, France je pritrdil, nakar mu je neznanec dejal, da ga pošilja Milavec sam, ki želi, da mu on prižene konja. Neznanec je govoril tako prepričevalno, da mu je France, meni nič tebi nič izročil konja in živinska potna lista ter se vrnil domov, odkoder pa je že naslednji dan odšel v Ljubljano v bolnišnico zaradi kile.

V bolnišnici je France ležal tedaj, ko sta se pri njem zglasila policija in lastnik konj, ki je začudenemu Francetu povedal, da konj še ni doma. France je še bolj začudenemu posestniku povedal svojo zgodbo, ki se pa vsaj policijskemu uradniku ni zdelo verjetna. Ozdravljeni France je moral na policijo na ponovno zaslisanje, posledica tega pa je bila,

da je moral ostati v zaporu. Konja, ki naj bi bila odgnana v Maribor, sta najbrž postala plen tihotapcev.

Tihotapca je ščitil

Stari trg, v oktobru.

Oženjeni posestnik Jože Mlakar z Babne police pri Starem trgu na Notranjskem je bil letos maja v družbi znancev in prijateljev, ki so pili v Trohovi gostilni na Babni polici. Mnogo so govorili o tam vsakdanjih tihotapskih poslih in raznih tihotapskih zgodbah. Orožniška patrolja na Babinem polju je prišla od ljubljanskega okrožnega sodišča ukaz, da aretirata in privede v ljubljanske sodne zapore Vinka Barago iz Igevasi, ki je bil osumljen umora nekega italijanskega obmejnega finančnega stražnika. Jože Mlakar je orožnike zapazil, skočil je h gostilniškimi vratom in zaklical Vinku Baragi: »Vinko! Beži skozi okno! Zandarmi te bodo prijeli, zvezali in v Italijo odpeljali.« Vinko je skočil skozi okno in pobegnil.

Jože Mlakar se je moral sedaj pred sodnikom zagovarjati zaradi prestopka zoper državno oblast, ker je s silo ovrnil državnega uslužbenca pri uradnem poslovanju. Mlakar se je izgovarjal na veliko vinjenost, priznal pa je v bistvu svoje dejanje. Bil je obsojen na 480 din denarne kazni ali na 8 dni zapora. Zgodba Vinka Barage je prav pestra. Bilo je dani v bližini Leskove doline že na italijanski strani. V gozdu so se sestali tihotapci s konji, ki so jih prevzemali trije Pivčani. Zalotila sta jih dva italijanska financarja, ki sta začela streljati. Razvil se je hud boj. Eden financarjev je bil zadet v trebuh in je mrtev obležal. Drugi je bil težje ranjen. Umora tega financarja je bil obdolžen Vinko Barago, na čigar glavo so italijanske oblasti razpisale veliko nagrado. Bil je eden najdržnejših tihotapcev. Pivčane so italijanski orožniki ulovili. Barago pa niso mogli dobiti, ker je pravočasno ušel čez mejo. Vinko Barago je bil v odsotnosti obsojen od porotnega sodišča na Reki na smrt. Eden Pivčanov na na dosmrtno ječo.

ZASOLIL JI JO JE

Zena ogorčeno: »Mnogi ljudje imajo oči, pa ne vidijo, imajo tudi ušesa, pa ne slišijo.«

Mož: »Malo je pa ljudi, ki imajo jezik in ne govore!«

Kako se godi našim delavcem

v Združenih državah

Po 15 mesečnem bivanju v domovini se vrača v Ameriko g. Jože Zelenc, vrhniški rojak, ki je našemu listu dal že mnogo podatkov iz življenja rojakov v Ameriki in ki se tudi novinarsko udeležuje pri »Glasu naroda«. Po njegovi želji priobčujemo nekaj vtisov in ugotovitev iz njegovega 15mesečnega bivanja v stari domovini. Pripovedoval in napisal nam je med drugim takole:

Razmerje med zaslužkom in kupno močjo denarja, ki ga delavec ali namešteneec pri nas zasluži, je zelo slabo, če upoštevamo, da so cene za obleko, obutev ter številne druge neobhodno potrebne predmete na isti višini kakor v Ameriki. V Ameriki zasluži delavec, ki nima stalne plače, v enem dnevu prav dobre čevlje, pri nas pa komaj zadostuje za take čevlje zaslužek celega tedna. Za dobro obleko zadostuje v Ameriki zaslužek enga tedna, pri nas pa se taka obleka niti v enem mesecu ne zasluži. Cena dobre kave je pri nas tako visoka, da trgovci sploh ne pišejo cene enega kilograma, marveč kvečjemu zabeležijo koliko stane ena četrtinka. V neki izložbi sem opazil, da stane konzerviran ananas 60 din, v Ameriki pa se dobi ista množina in kakovost za 24 centov, kar znaša v našem denarju 12 din. Ta sad si lahko vsak delavec v Ameriki privoščiti pri zajtrku. Tudi poštno pristojbino kažejo veliko razliko življenjskega standarda. V stari slovenski domovini mora žrtvovati delavka na polju za znamko in papir blizu polovice svojega dnevnega zaslužka, ako hoče pisati pismo sorodniku v Ameriko. Iz Amerike v staro domovino pa stane že de-

setletja pismo v težini 30 gramov 5 centov kar je v našem denarju 2 din in pol.

Se marsikaj je navedel g. Jože Zelenc, zaključil pa je svoj poslovilni članek v prepričanju, da se vedno upa na zaključek svojega življenja v prelepi stari slovenski domovini, čeprav se zdaj že četrtič vrača v Ameriko. Stara domovina naših rojakov ni razočarala, ostane jim draga, nad Evropo kot celoto pa so razočarani in celo ogorčeni, ker se je tako strašna krivica zgodila napredni in demokratični češkoslovaški republiki.

G. Jožetu Zelencu, njegovi rodbini in drugim rojakom se iskreno zahvaljujemo za zvesto prijateljstvo ter jim želimo vso srečo!

Slovinci v Ameriki. Poročili so se v Cliff Mine Fr. Lah in Marija Kršin, Andrej Ušeničnik in Ljudmila Jamnik ter Ana Kranjc in Gerhart Hein. v Grandhavenu: Marija Prah in Oskar Witt, Marija Lampe in Ladislav Brazda, Julija Kavšek in Janez Kavšek, v Milwaukee pa Jurij Pucelj in Florence Eberhardt ter Teodor Kosecki in Ana Brabec. V Clevelandu je umrla Antonija Prinčič, rojena Smrejc, stara 46 let, doma iz Prevoj, v Detroitu pa Ana Gorše, stara 58 let, doma iz Zastave pri Črnomlju. — Rudarska nesreča se je pripetila prejšnji mesec v Johnstownu. V rovu se je s stropa odrgalo kamenje in padlo na voz, s katerim sta se peljala slovenska rudarja J. Bevec in F. Logar. Bevcu je zlomilo nogo, Logar pa je dobil le težje zunanje poškodbe.

Revmatiki zanesljivo napovedujejo vreme

So ljudje, ki se na nobeno vremensko napoved prav nič ne zanesejo in ji tudi nič ne verjamejo, čeprav še tako ugane, kakšno bo jutri vreme. Mnogo bolj se zanesejo ti ljudje na svoja vremenska poročila. »Vreme se bo poslabšalo«, pravijo, kadar jih začne trgati po udih, kadar se jim začne oglašati njihova ta ali ona zastarela bolezen. Tako napovedujejo vreme ljudje, ki trpe ob vremenskih spremembah na revmatizmu, išijasusu in sličnih boleznih. Dostikrat vse svoje življenje nosijo po njihovem mnenju najzanesljivejši »barometer« v svojih udnih sklepih, mišicah in celo v kosteh, nekateri v nogah, drugi zopet v rokah ali ramah. Ta ali oni točno »ve«, kadar ga zaboli v levem pleču, kadar ga zagrabi v križu ali kje drugod, da se bo vreme spremenilo, da bo deževalo, ali bo vsaj nastopila megla, če že ne bo ravno padal sneg. Človek, ki ga muči revmatizem, ima v resnici to zmožnost, da napoveduje vreme precej točno, vsaj tako točno, kot je točna kaka druga doseganja najbolj zanesljiva napoved, če ne še bolj.

Tudi sodobni najuglednejši zdravniki potrjujejo, da na primer revmatični ljudje res zelo zanesljivo napovedujejo vreme, toda ni se jim še do danes posrečilo razvozlati tajne, zakaj se ravno pred vremenskimi spremembami znova pojavlja v človekovih udih revmatizem.

Šesti čut pri živalih

Menda nikomur več ni neznano, da so za vremenske spremembe posebno občutljive živali, celo takšne, pri katerih se pa ne more govoriti o kakšnem revmatizmu. Od sile nemirne postanejo, kadar se pripravljajo k nevihti, kadar preti izbruh bližnjega ognjenika ali podobne katastrofe. Divje živali na prostem se ob takšnih slutnjah razbeže na vse strani, ker so prepričane, da se jim bliža nevarnost. Navadno pa se to ne zgodi tik pred nesrečo, pač pa včasih že kar celo uro ali več ur prej. Kaj naj to pomeni, kakšni so ti nevidni znaki, ki opozarjajo živali na to ali ono nesrečo — to so vprašanja, ki danes strokovnjakom delajo še velike preglavice. Kakšni so slednjič pri živalih ti organi, ki sprejemajo takšne vesti o bližajoči se katastrofi. O vsem tem dozdej še ni znanege ničesar zanesljivega. Znano je samo to, da se to dogaja. Ali gre morda res za neke vrste »šesti čut«? Kje naj bi bil ta nevidni čut?

No, in če je narava res obdarila živali z nekim šestim čutom, da se z njim obvarujejo raznih večjih nezdod, kako pa naj potem razumemo tudi podobne pojave pri ljudeh, ki prav tako na pr. po svojem revmatizmu slutijo, da se bo vreme poslabšalo? Kakor je bila zdaj še o vsaki nerazumljivi stvari čela vrsta razlad, tako se jih je nabralo precej tudi glede tega. Nobena dosedanjih pa nas ne more zadovoljiti s svojo razlago tega tajinstvenega dejstva.

Elektrika je kriva revmatizma

V novejšem času so že marsikatero stvar razložili s tem, da so poklicali na pomoč elektriko. Tako nekateri mislijo, da je tem človekovim slutnjam o slabem vremenu vzrok elektrika, ki je ob nevihtah posebno močno nakopičena v zraku. Morda so temu krive tudi zaporedne in redne spremembe letnih časov, spremembe dneva v noč, ali pa spremembe toplote. Ugotovljeno je na primer tudi to, da tisti človeški organi, ki imajo tako imenovano gladko mišičevje, delajo nezavisno od naše volje s pomočjo svojega živčevja in so ti organi ponoči, ko imajo popoln mir, še posebno delavni. Tako se pojavljajo na pr. v veliki meri ponoči napadi solčnih kamnov, porodi itd. Tvorci na dvajstniku nastajajo radi predvsem v jeseni in spomladi. Zato je v tej dobi tudi zelo pogosto krvavenje teh tvorov. V takšnih in podobnih pojavih v naravi je treba iskati — tako pravijo nekateri današnji zdravniki —

glavnih razlogov in pojasnitve, zakaj so ravno revmatiki in podobni bolniki tako občutljivi za vremenske spremembe. Izredno dobro se počutijo, kadar je lepo vreme. Ne navadno hude bolečine pa občutijo, čim se vreme nekoliko poslabša in takoj dobro vedo, da se bo poslabšalo še bolj.

Brez zraka človek ne more živeti. Zato je

× **Ves narod fotografiran.** Na Japonskem imajo postavbo, po kateri je vsak državljan dolžan poslati notranjemu ministrstvu svojo fotografijo. Družinski očetje morajo skrbeti za to, da so fotografirani tudi žena in otroci. Vsaka fotografija pa zastara čez pet let in je treba poslati novo. Tako ima japonsko notranje ministrstvo več kot 80 milijonov fotografij. Med njimi so tudi fotografije prebivalcev iz Koreje in Mandžukua. Na narobni strani sleherne fotografije pa so najvažnejši podatki tiste osebe.

× **Ženske zenačene z moškimi.** V Rusiji so leta 1920 izdali ukaz, da so ženske in moški enakopravni na vseh področjih. Dandanašnji je ženska v sovjetski Rusiji po vsem zenačena z moškimi. Leta 1913 je bilo 13% vseh ruskih žensk soudeleženi v gospodarstvu, leta 1935 pa že 33.4%. V rudništvu je bilo l. 1913 zaposlenih 24.000 žensk, a l. 1935 že kar 321.000. V kovinarstvu in strojništvu pa so tele številke glede na zaposlitev žensk: leta 1913 15.000 in leta 1935 434.000; v obdelavanju lesa je bilo l. 1913 zaposlenih 10.000 žensk, l. 1935 pa že 128.000; v kemiji 30.000, zdaj 102.000. V industriji avtov in traktorjev sodeluje 30% žensk; pri vrtnih strojih jih je 63.5%; v železarski industriji je 39.7% ženskih delavk, v tiskarstvu 43.7%. Pri stavbarstvu je zaposlenih 12.9%, ki kopljejo temelje; zidark je 9.6%; zidarskih pomočnic pa 64.2%. Seveda je sovjetska dežela za razna stavbarska in gradbena dela že spočetka potrebovala mnogo delavcev. Dobila jih je tako, da so dobili samo delavci živiške izkaznice. Če se je hotela torej kaka delavska družina naseliti, ni bilo druge pomoči, ko da je tudi žena dobila službo. Razen tega je uvedla država tudi tvorniške kuhinje. V tej velekuhinja se je dalo bolj naseliti. Če je delavčeva žena ostala doma, je prinesel mož svojo borno delavsko jedačo domov, ki si jo je pač od ust pritrgal. Dandanašnji so že vsi v Rusiji vajeni videvati skupine umazanih delavk, ki vozijo samokolnice, rudarke v rovih, ženske, ki nosijo opeko, dekleta pri strojih, pri traktorjih, na ladjah — in povsod na takem delu, kakršnega imajo sicer samo moški.

× **Čez 50 let bo življenje lepše in prijetnejše,** pravi angleški pisatelj Wels. Ljudje si bodo po mnogih izkušnjah postali manj nevoščljivi, bolj odkriti in prijazni. Družina bo središče vsega življenja. Da bodo ljudje gojili boljša čustva, bo vidno že na njihovi obleki, pohištvi in domovih. Danes živimo v svetu zidovja in zaprek. Pa svet tudi nima drugih gradbenih snovi kakor kamen in opeko, železo in jeklo, in za obleko uporabljamo le volno, bombaž in lan, svilo in usnje. Moderna tehnika je odkrila že stotine boljših trdnjših snovi — steklo, celulozo in druge — iz katerih bomo napravljali udobnejše domove, preprostejšo obleko. Da, Henry Ford, znani avtomobilski kralj celo trdi, da bo kmalu začel izdelovati avtomobile iz soje. Tako bo življenje v 50 letih srečnejše, preprostejše, širše in bolj zdravo. Prav, če se mož ni motil pri ljudeh.

× **Kosilo z eno jedjo tudi v Avstriji.** V nedeljo so postavili tudi v Avstriji prvič na mizo tako zvano kosilo z eno samo jedjo, ki je vpeljano v Nemčiji že od leta 1933. Na podlagi posebne odredbe smejo namreč prvo nedeljo v oktobru, novembru in decembru, januarju, februarju in marcu po vseh nemških javnih in zasebnih kuhinjah kuhati samo po eno jed, tako doseženi prihranek pa oddati blagajni zimske pomoči. Prekršitev

življenjsko navezan na ozračje. Vezan je nanj s svojimi pljuči in svojo krvjo, živci in gladkim mišičevjem, žlezami, električno napetostjo, ki vlada v krvi, sokovih in tkivu. Ni torej tako čudno, če pride pri revmatikih, ki čutijo posebno veliko električno napetost v tkivu, tako hitro do večjih motenj in neprijetnosti v tem delu tkiva, in da ti mnogo hitreje občutijo v svojem mišičevju, sklepih in živcih spremembe, ki so zavladale v zemeljskem ozračju, kakor pa ostali ljudje. Zato je njihova vremenska napoved v največ primerih tudi zelo zanesljiva, čeprav se nanaša le na kraj, kjer tak človek živi.

te odredbe se kaznuje z denarno ali tudi z zaporno kaznijo. Ob nedeljah, ko je predpisano enotno kosilo, hodijo po vseh javnih porstori in zasebnih stanovanjih posebne patrolje SA, ki nadzorujejo izvajanje odredbe, obenem pa že tudi sprejemajo prihranke, pridobljene z enotnim kosilom. Višine teh prihrankov seveda ne smejo določiti gospodinje ali gospodarji sami, temveč jih določijo strankini uradi po denarni moči družine ali lokala

Za smeh in kratek čas

PRED VOLITVAMI

Kandidat: »... Tako gospoda, upam, da boste na volišču podprli mojo listo!«

Volilec: »Nikakor! Jaz bom volil Vašega nasprotnika.«

Kandidat: »Kako? Saj ga niti ne poznate...!?!«

Volilec: »Nič ne škodi! Zato pa Vas boljše poznam!«

ČE SIN ŠTUDIRA...

Kovačev sin študira v mestu.

Oni dan je dobil Kovač od sina brzojav sledeče vsebine:

»Pošlji mi 1000 din.«

Kovač mu odgovarja:

»Ljubi sin, pošiljam ti 100 din. V bodoče vedi, da se piše „sto“ z dvema ničloma in ne s tremi. Tvoj oče.«

RADOVEDNI MIHEC

Katehet pripoveduje v šoli o kazni, ki je doletela kačo v raju: »Po trebuhu se boš plazila vse življenje...«

Pa vzdigne roko mali Mihec in vpraša:

»Po čem se je pa prej plazila, gospod katehet?«

VSE JE NEPOPOLNO

Sodnik: »Ovadbam vam očita, da ste rekli zasebnemu tožitelju: »Ti si popoln ose! Ali je to res?«

Obtoženec: »Nemogoče! Saj vem sam da nihče na svetu ni popoln!«

OH, TE ŽENSKE

Mož: »Ženka, ali boš kmalu gotova?«

Zena: »Tako! Izbiram si ravno klobuk.«

Mož: »Dobro, jaz se bom medtem še obril!«

PRVI ZVOČNIK

Tine: Kdo je bil prvi radijski inženjer?«

Tone: »Adam, kateri je iz rebra napravil zvočnik.«

ZAKONSKE NEŽNOSTI

On: »Zakaj se ni našel noben bedak, da bi te zasnužil, predno sem te jaz poročil!«

Ona: »Pa saj me je!«

KORISTNA PREVIDNOST

Mica: »Ali je bil stric pri zavesti, ko je spisal oporoko?«

Liza: »Nič ne vemo. To se bo videlo, ko jo bomo odprli.«

SREČEN POSLUŠALEC

Meta: »Včeraj po koncertu so vsi čestitali staremu očetu od pevca!«

Mina: »Zakaj ravno njemu?«

Meta: »Zato, ker je gluhi!«

NI IMELA ČASA

Mož: »S kom si pa govorila pred vežo celo uro?«

Zena: »Neka prijateljica je bila, pa ni imela časa stopiti noter.«

Podaljšaj si življenje

Življenje moramo podaljšati, bolečine preprečiti, bolezni ozdraviti, slabosti ojačiti, nestalne moremo učvrstiti in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljene živce, potrnost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

je najboljši zdravnik! So poti, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoj značaj, napolniti Te z novim upanjem; ta pot pa je opisana v razpravi, ki je že more, ki jo zahteva, dobiti takoj in

povsem brezplačno!

V tej mali priložni knjižici je raztolmačeno, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti živce in mišice, odpraviti slabo razpoloženje, trudnost, raztresenost, oslabiljenje spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih boleznih pojavov. Zahtevajte to razpravo, ki Van bo nudila mnogo prijetnih ur.

Poštno zbirališče:

Ernest Pasternack,

Michaelkirchplatz 13, Abt. 88.

*Mislila je,
da je
Majdkina
obleka bela...*

...dokler ni videla njene tovarišice v Radion beli obleki!

Tudi drugi ljudje gotovo vidijo razloček. Kako neprijetno je to! Da se ji je moglo kaj takega pripetiti pri dolgoletnih skušnjah v pranju! S čim je samo oprana ta obleka, da je tako bleščeče bela?

Seveda z Radionom! Kar z navadnimi pralnimi sredstvi ni mogoče - odpraviti iz tkanine vse nesnage - to napravi Radion s kisikovimi mehurčki. Pri kuhanju pronicaja skozi perilo tako temeljito, da izgine tudi zadnja sled nesnage. Zaradi tega je z Radionom oprano perilo tako žudovito belo, kakor nobeno drugo perilo: Radion belo.

SCHICHT^{OV}

RADION

NI ČISTEJŠE BELINE OD RADION BELINE

V NAJEM VZAMEM

V okolici Sv. Katarine, Št. Vida, Medvod, Domžal ali Kamnika vzamem na razgledni točki v najem ločeno sobo s kuhinjo za nedeljski odmor. Izvršim popravila. Ponudbe pod »Odmor« na upravo »Domovine«.

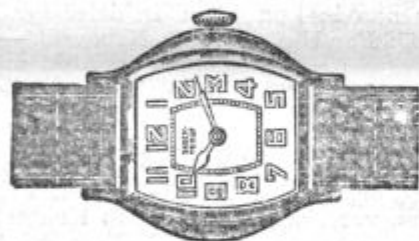
PRODAM RODOVITNO POSESTVO

obstoječe iz njiv, travnikov, gozdov in gospodarskega poslopja; skupaj 35 orolov. Posestvo leži poleg banovinske ceste, 5 kilometrov od Ptuja. Ostala pojasnila pove sam lastnik Janez Cimerman, posestnik v Pacinji, pošta Moškanjci.

Lep spomenik —
dar pokojnim
Ogled spomenikov
dolžnost interesentov
Statua razstava —
nizke cene
FRANJO KUNOVAR,
kamnoseštvo
Tel. 49-09.
Sv. Križ — Ljubljana

**Pestani in ostani
član Vodnikove družbe!**

SAMO Din 98.—

63719 Po ceni in dobra zapetna ura Shock Proof, lepo kromirano ohišje s svetlečimi številkami in kazalci . . . Din 98.—

63796 Ista z anker kolesjem na kamne tekoča s sekundnim kazalcem . . . Din 185.—

63710 Ista s prima anker kolesjem na 15 kamnov s sekundnim kazalcem . . . Din 260.—

Zahtevajte cenik zastoj in poštnine prosto.

H. SUTTNER, Ljubljana 6

Lastna protokolirana tovarna ur v Švic.

Mali oglasi

2.500 DIN POTREBUJETE,

da zaslužite 1.000 din mesečno Pišite: »Anos«, Maribor, Orožnova ulica.

ZDRAVSTVENE IN POUČNE KNJIGE

Zablode ljubavnega življenja 20 din, Veliki vsevedež 28 din, Spisovnik ljubezenskih pisem, veliki 30 din, mali 24 din, Sanjska knjiga vedeževanje iz kart velika 38 din, Najboljša kuharica 40 din, Kako se žena obvaruje spočetja nosečnosti 36 din. Razpošilja po povzetju Polajnc, Ormož 114.

HIŠO Z VRTOM

primerno za obrtnika ali upokojenca prodaja g. Jarc v Račah.